

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ÇEVRE KORUMA– İŞTE BÖYLE!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ – SO GEHT'S!

ETHEM YILMAZ

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ÇEVRE KORUMA - İŞTE BÖYLE!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ - SO GEHT'S!

Niedersächsische
LOTTO-SPORT-STIFTUNG
Bewegen · Integrieren · Fördern

Niedersächsische
Bingo-Umweltstiftung

Yayımlayan

Herausgeber

Ethem Yılmaz
Verlag für Kommunikation
Hellweg 1
44787 Bochum
Deutschland
Telefon: +49 (0)234 685491
E-Mail: ethemyilmaz@t-online.de

Redaksiyon

Redaktion

Ethem Yılmaz und Nds. Bingo-Umweltstiftung

Grafik Tasarım

Grafische Gestaltung

Anıl Can Şimşek
Telefon: +90 554 9023539
E-Mail: anilcansimsek@gmail.com

Baskı

Druck

Schürmann + Klagges GmbH & Co. KG
Druckerei, Verlag, Agentur
Industriestraße 34
44894 Bochum

Tercüme

Übersetzung

Ethem Yılmaz

Kaynak

Quellenangaben

Sağlıklı ve Çevre Dostu Yenileme

Gesund und umweltfreundlich Renovieren

Federal Çevre Dairesi
Umweltbundesamt

Evlerde Enerji Tasarrufu

Energiesparen im Haushalt

Federal Çevre Dairesi
Umweltbundesamt

Resim kaynakları

Bildquellen

Nds. Bingo-Umweltstiftung
Shutterstock
Freepik

Copyright ©2024

Metin ve resimleri, özet olarak da olsa yayın evinin izni olmadan almak telif haklarına aykırıdır ve cezayı gerektirir. Bu durum çoğaltmak, tercüme etmek, mikro filme kaydetmek ve elektronik sistemle işlem yapmak için de geçerlidir. Bu kitapta kullanılan ve bahsedilen tüm logolar, görseller ve markalar kendi sahiplerine aittir.

Die Verwertung der Texte und Bilder, auch auszugsweise, ist ohne Zustimmung des Verlages urheberrechtswidrig und strafbar. Dies gilt auch für Vervielfältigungen, Übersetzungen, Mikroverfilmung und für die Verarbeitung mit elektronischen Systemen. Alle in diesem Buch abgebildeten und genannten Logos, Sichtanzeigen und Marken sind Eigentum ihrer jeweiligen Besitzer.

İçindekiler Inhaltsverzeichnis

Sürdürülebilir Tüketim
Nachhaltiger Konsum

6

Plastikten Kaçınma
Plastikvermeidung

9

Atık Ayırma
Mülltrennung

11

Çevre Dostu Yenileme
Umweltfreundlich renovieren

22

Günlük Yaşamda Enerji Tasarrufu
Energiesparen im Alltag

24

Çevre Dostu Ulaşım
Umweltfreundliche Mobilität

29

Çevre Dostu Bahçecilik
Umweltfreundliches Gärtnern

31

Doğayı Koruma, Ormanlar ve Su Kaynakları
Naturschutz, Wälder und Gewässer

34

Birlikte hareket edelim!
Gemeinsam aktiv werden!

42

Karsten Behr**Dr. Sönke Burmeister**

Çevre Koruma Mücadelesinde Değerli Yol Arkadaşlarımız,

Bu kitap ile Almanya'daki önemli doğa ve çevre konularına dair bir rehberi sizlere sunmaktan mutluluk duyuyoruz!

Çevremizdeki doğa ve çevreyi nasıl koruyabiliriz? Doğal yaşam alanlarında nasıl doğru davranmalıyız? Ve birçok küçük önlem ve davranış değişikliği ile doğa ve çevre korumasına nasıl olumlu katkılar sağlayabilir ve aynı zamanda tasarruf edebiliriz? Kitabımız, bu soruları yanıtlamanızda size yardımcı olmayı amaçlamaktadır.

Almanya'da çevre koruma, Anayasa'nın 20a Maddesi'nde bir devlet hedefi olarak yer almaktadır. Ancak, bu hedefe ulaşabilmesi için her birey de katkıda bulunmaya çağrılmaktadır.

Bu kapsamda, çevre dostu ürünlerin bilinçli tüketimi, ekolojik alternatiflerin ve sürdürülebilir üretim süreçlerinin desteklenmesi sağlanabilir. Atıkların doğru şekilde ayrıştırılması, başarılı bir geri dönüşümün anahtarıdır ve bu da atık miktarının azaltılmasına ve hammaddelerin tasarruf edilmesine katkıda bulunur. Günlük yaşamımızda enerjinin sorumlu bir şekilde kullanımı, tüketimimizi en aza indirmek ve karbon salınımını azaltmak açısından kritik öneme sahiptir. Bunlar, çevremizi koruma çabalarımıza somut katkı sağlayan ve aynı zamanda değerli kaynakları koruyan, uzun vadeli maliyetleri düşüren ve gezegenimizi gelecek nesiller için güvence altına alan birkaç örnekten yalnızca bazılarıdır.

Bu kitap, çevre ve doğa korumaya dair pratik bilgiler sunmanın yanı sıra, her bir konuya ilişkin diyalogu destekleyecek örnek kalıp cümleler de da içermektedir.

Bu sayede, çevreyle ilgili önemli konularınızı diğer insanlarla paylaşabilir, yeni bilgiler edinebilir ve ortak bir şekilde harekete geçebilirsiniz. Çevremiz için farkındalığı artırmak amacıyla, kendi çevrenizdeki imkanları değerlendirin, yeni şeyler öğrenin ve birlikte çalışın.

Haydi, bunu birlikte ele alalım ve çevremizi korumak için üzerimize düşeni yapalım!

Saygılarımızla

Karsten Behr

Niedersachsen Bingo-Umweltstiftung Genel Müdürü

Dr. Sönke Burmeister

Niedersachsen Lotto-Sport-Stiftung Yönetim Kurulu Üyesi ve Genel Müdürü

Liebe Mitstreiterinnen und Mitstreiter für den Umweltschutz,

wir freuen uns, Ihnen mit dieser Broschüre einen Leitfaden zu wichtigen Natur- und Umweltthemen in Deutschland an die Hand geben zu können!

Wie können wir Natur und Umwelt um uns herum schützen? Wie verhalten wir uns richtig in Naturlebensräumen? Und wie können wir selbst mit vielen kleinen Maßnahmen und Verhaltensänderungen einen positiven Beitrag zum Natur- Und Umweltschutz leisten und dabei auch noch Geld sparen? Unsere Broschüre soll Ihnen dabei helfen, diese Fragen zu beantworten!

In Deutschland ist der Umweltschutz als Staatsziel in Art. 20a des Grundgesetzes (Verfassung) fest verankert. Aber jeder Einzelne ist auch aufgerufen, dazu beizutragen, dass dieses Ziel auch erreicht werden kann.

So können durch bewussten Konsum umweltfreundlicher Produkte, ökologische Alternativen und nachhaltige Herstellungsprozesse gefördert werden. Ordnungsgemäße Mülltrennung ist der Schlüssel zu erfolgreichem Recycling und damit zur Minimierung von Abfallmengen und zur Einsparung von Rohstoffen. Die verantwortungsvolle Nutzung von Energie in unserem Alltag ist entscheidend, um unseren Verbrauch zu minimieren und den CO₂-Ausstoß zu reduzieren. Das sind nur einige Beispiele, bei denen konkrete Maßnahmen nicht nur zur Entlastung unserer Umwelt beitragen, sondern auch zur Schonung kostbarer Ressourcen, zur Senkung langfristiger Kosten sowie zum Schutz unseres Planeten für kommende Generationen!

Neben praxisnahen Informationen zu Umwelt- und Naturschutz enthält diese Broschüre außerdem Dialogmuster zu den einzelnen Themen, mit denen Sie sich zu Ihren Herzenthemen mit anderen austauschen können. Werden Sie aktiv, nutzen Sie die Angebote in Ihrem persönlichen Umfeld, um Neues zu erfahren, sich gemeinsam zu engagieren und so das Bewusstsein für Umweltthemen in unserer Gesellschaft zu erhöhen.

Lassen Sie es uns gemeinsam angehen und unseren Beitrag zum Erhalt unserer Umwelt leisten!

Herzliche Grüße

Karsten Behr

Geschäftsführer der Niedersächsischen Bingo-Umweltstiftung

Dr. Sönke Burmeister

Geschäftsführender Vorstand der Niedersächsischen Lotto-Sport-Stiftung

Sürdürülebilir tüketimde nelere dikkat etmeliyim?
Worauf muss ich bei nachhaltigem Konsum achten?

Dikkat edilmesi gereken en önemli etiketler nelerdir?
Was sind die wichtigsten Siegel, auf die man achten sollte?

Alışveriş yaparken ve genel olarak yaşamımda plastik tüketimini nasıl sınırlayabilirim?

Wie kann ich beim Einkaufen und in meinem Leben generell meinen Plastikkonsum begrenzen?

Sürdürülebilir Tüketim Nachhaltiger Konsum

Daha bilinçli tüketim, çevre dostu ürünleri ve sürdürülebilir üretim uygulamalarını teşvik etmektedir. Uzun vadede, iklim değişikliğinin olumsuz etkilerini azaltırken doğal kaynaklarımızın korunmasına ve gezegenin gelecek nesiller için muhafaza edilmesine yardımcı olmalıdır.

Sürdürülebilir tüketim nedir? Was ist nachhaltiger Konsum?

Sürdürülebilir tüketim, sosyal, çevresel ve ekonomik açıdan sorumlu ürün ve hizmetlerin bilinçli ve sorumlu bir şekilde satın alınması anlamına gelir. Bu, çevre dostu malzemelerden yapılmış, kaynakları koruyacak şekilde üretilmiş ve adil çalışma koşulları altında üretilmiş ürünleri seçmek anlamına gelir. Sürdürülebilir tüketim, atıkların azaltılması ve geri dönüştürülmüş ürünlerin kullanılmasının yanı sıra çevrenin korunması ve sosyal adalete bağlı şirketlerin desteklenmesini de içerir.

Çevre dostu alışveriş için öneriler Tipps für umweltfreundliche Einkäufe

Sürdürülebilir alışveriş Nachhaltiges Einkaufen

- ▶ Adil çalışma koşullarını teşvik etmek için yerel üreticileri ve küçük işletmeleri destekleyin.
- ▶ Alışveriş yaparken adil ticaret ve çevre etiketlerini arayın.
- ▶ Alışveriş yaparken bilinçli tüketime dikkat edin ve aşırı üretimden kaçınmak için sadece gerçekten ihtiyacınız olanı satın alın.

- ▶ Kaynak tüketimini azaltmak için dayanıklı ürünler satın alarak nicelik yerine niteliğe öncelik verin.
- ▶ Nakliye emisyonlarını en aza indirmek için bölgesel ürünleri tercih edin.
- ▶ Plastik poşetler yerine yeniden kullanılabilir taşıma çantaları kullanın.
- ▶ Ürünlerin kullanım ömrünü uzatmak için ikinci el seçeneklerini değerlendirin.
- ▶ Yeniden doldurma paketleri satın alın ve daha küçük kaplara yeniden doldurun.

Sürdürülebilir temizlik: Hassas ve çevre dostu Nachhaltig Putzen: Schonend und Umweltfreundlich

Plastik ambalajları azaltmak ve temizliği daha çevre dostu hale getirmek için çok amaçlı ürünler kullanılabilir. Sirke, sitrik asit, soda ve kabartma tozu gibi ev ilaçları sadece kirlere karşı etkili olmakla kalmaz, aynı zamanda genellikle daha az plastik atık ve çevreye zararlı bileşenler anlamına gelir.

Plastik torbalar yerine bez torbalar

Stoffbeutel statt Plastiktüten

Plastik atıkları azaltmanın kolay bir yolu, yeniden kullanılabilir bez çantalar veya kendi sırt çantanızı kullanmaktır. Bu size sadece plastik tasarrufu değil, aynı zamanda para tasarrufu da sağlayacaktır. Yıkanebilir fileler, ambalajsız yiyecekleri çevreye duyarlı bir şekilde taşımanıza ve böylece plastik atıklardan kaçınmanıza yardımcı olduğundan, meyve ve sebze satın almak için iyi bir seçimidir.

Tek Kullanımlık yerine çok kullanımlık

Mehrweg statt Einweg

Çevresel etkimizi azaltmak için yeniden kullanılabilir kaplara geçmeliyiz. Birçok ürün artık yıllarca kullanılabilen yeniden kullanılabilir kaplarda mevcuttur. Dışarıda yemek yerken tek kullanımlık plastik ambalaj kullanımını azaltmak için, yanınızda her zaman yeniden kullanılabilir bir yemek kutusu, katlanabilir kaplar, yeniden kullanılabilir çatal bıçak takımı ve kahve ve çay için bir to-go bardağı bulundurmanız tavsiye edilir.

Kıyafette nicelik yerine nitelik

Qualität statt Quantität bei Kleidung

Tüm markalar sürdürülebilirlik vaatlerini yerine getirmediği için sürdürülebilir giyim alışverişi önemlidir. Adil ve ekolojik üretimi garanti eden GOTS veya IVN Best gibi güvenilir sertifikalara dikkat edin. İkinci el kıyafet satın almak, halihazırda dolaşımda olduğu ve herhangi bir ek üretim gerektirmediği için daha da çevre dostudur. Ayrıca cüzdanınız için de daha kolaydır.

Etiketlere dikkat edin

Auf Labels achten

İşlenmiş ve paketlenmiş ürünlerin üzerindeki etiketler, bir ürünün sürdürülebilirliği hakkında pek çok bilgi içerir. Bununla birlikte, üreticiler ürünlerini gerçekte olduğundan daha çevre dostu olarak sunmak için genellikle yeşil görünen etiketler kullandıklarından dikkatli olunması tavsiye edilir. Çeşitli kalite etiketleri hakkındaki bilgiler, daha bilinçli satın alma kararları vermenize yardımcı olacaktır.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Sürdürülebilir alışveriş için bana ipuçları verebilir misiniz?
Können Sie mir Tipps für nachhaltiges Einkaufen geben?
- Alışveriş yaparken yerel ürünleri nerede ve nasıl bulabilirim?
Wo und wie finde ich lokale Produkte beim Einkaufen?
- Organik ürünleri satıyor musunuz?
Führen Sie Bioprodukte?
- Balık/Et/... nereden geliyor?
Wo kommt der Fisch/das Fleisch/... her?
- Bu gıda maddesi koruyucu madde içeriyor mu?
Beinhaltet dieses Lebensmittel Konservierungsmittel?
- Bana götürmem için plastik ambalajsız yiyecek verebilir misiniz?
Können Sie mir das Essen zum Mitnehmen in diese Dose füllen?
- Mavi Melek'li ürünleri nerede bulabilirim?
Wo finde ich Produkte mit dem Blauen Engel?
- Bu üründe zararlı madde az mı/yok mu?
Ist das Produkt schadstoffarm/schadstofffrei?
- Kıyafet satın alırken hangi sertifikalar önemlidir?
Welche Zertifikate sind beim Kleidungskauf wichtig?
- Ürün ambalajlarını burada bırakabilir miyim?
Kann ich die Produktverpackungen bei Ihnen lassen?
- Hangi çevre dostu temizlik ürünleriniz var?
Welche umweltfreundlichen Reinigungsmittel führen Sie?
- Çevre dostu bir şekilde nasıl temizlik yapabilirsiniz?
Wie kann man umweltfreundlich putzen?
- Hangi ev ilaçları temizlik için özellikle sürdürülebilir ve etkilidir?
Welche Hausmittel sind besonders nachhaltig und effektiv beim Reinigen?

Rehber Olarak Çevre Etiketleri

Umweltsiegel als Orientierungshilfe

Bu mühürler, bir ürünün belirli çevre standartlarını karşılayıp karşılamadığı hakkında bilgi verir. Bu kriterler sürdürülebilir tüketim için çok önemlidir. Çeşitli mühür ve etiketleri inceleyerek çevreye duyarlı alışverişler yapabilirsiniz.

<https://label-online.de/> - www.verbraucherzentrale.de

AB Enerji Etiketi (Elektrikli ev aletleri ve benzeri ürünler için)

EU-Energielabel (für Elektrogeräte und ähnliche Produkte)

Elektrikli ev aletlerinin enerji tüketimi ve verimliliği hakkında bilgi verir.

Organik Mühür (Gıda için)

Bio-Siegel (für Lebensmittel)

Organik tarımı ve gıda üretiminde doğal yöntemlerin kullanılmasını garanti eder.

AB Ekoloji Etiket (Çeşitli günlük ürünler için)

EU Ecolabel (für verschiedene Alltagsprodukte)

Tüm yaşam döngüsü boyunca düşük çevresel etkiye sahip ürünlerin etiketlenmesi.

Mavi Melek (Çeşitli günlük ürünler için)

Blauer Engel (für verschiedene Alltagsprodukte)

Kriterleri Almanya'da geliştirilen özellikle çevre dostu ürünleri gösterir.

Yeşil Düğme (Giyisiler için)

Grüner Knopf (für Bekleidung)

Giyisilerin sosyal ve ekolojik olarak sorumlu koşullar altında üretildiğini garanti eder.

Adil Ticaret Damgası (Gıda ve diğer ürünler için)

Fairtrade-Siegel (für Lebensmittel und weitere Produkte)

Fairtrade mührü, Küresel Güney ülkelerindeki üreticiler için adil koşullar altında üretilen ürünleri karakterize eder.

Plastikten Kaçınma Plastikvermeidung

Plastik tüketimimiz, özellikle tek kullanımlık plastik ambalajlar yoluyla çevre üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Tabak, çatal-bıçak, pipet ve karıştırıcı gibi günlük hayatta tek kullanımlık ürünlerden kaçınarak plastik tüketiminizi azaltın. Bunlar genellikle sadece birkaç dakika sonra çöpe gider. Biraz daha fazla bulaşık yıkamak daha mantıklı değil mi? Daha az tek kullanımlık plastik aynı zamanda su yollarının ve ekosistemlerin daha az kirlenmesi anlamına gelir, bu da sonuçta çevreye ve cüzdanınıza fayda sağlar.

Tek kullanımlık plastikten kaçının Verzichten Sie auf Einwegplastik

Plastik tüketimimizin çevre üzerinde önemli bir etkisi olduğu artık yadsınamaz bir gerçek. Plastik hayatımızın her yerinde ve her gün ambalaj olarak büyük miktarlarda tek kullanımlık plastikle karşılaşyoruz. Bu çoğu zaman biz farkına bile varmadan gerçekleşiyor. Ancak kendi plastik tüketimimizi azaltmak o kadar da zor değil.

Günlük yaşamda tek kullanımlık tabak, çatal - bıçaklardan kaçınin

Vermeiden Sie im Alltag Einweggeschirr und -besteck.

Sadece kısa bir süre için kullanılan ve daha sonra çöpe giden tek kullanımlık tabak çanak kullanmak yerine, daha çevre dostu alternatifler üzerinde düşünmeliyiz. Bir seçenek, çevreyi korumak ve paradan tasarruf etmek için piknik veya parti planlarken biraz daha fazla düşünmek ve zaman ayırmaktır. Alternatif olarak, yeniden kullanılabilir tabak çanak kullanabilir veya yalnızca gereksiz tek kullanımlık öğeler gerektirmeyen içecekler ve atıştırmalıklar sunabilirsiniz.

“Ambalajsız” mağazalar - süpermarketler ve indirim marketleri

„Unverpackt“-Läden - Supermärkte und Dis- counter

Plastik ambalajları azaltmak için “Ambalajsız” mağazaları destekleyin. Bu dükkanlar müşterilerin kendi kaplarını getirmelerine ve ürünleri ambalajsız satın almalarına izin vermektedir. Alternatif olarak, haftalık pazarlar ve taze gıda tezgahları olan dükkanlar plastikten kaçınmak için fırsatlar sunar.

Günlük hayatta daha az plastik Weniger Plastik im Alltag

Plastik veya kağıt torbalar kötü bir ekolojik dengeye sahiptir. Bunun yerine, birçok mağaza yeniden kullanılabilir taşıma çantaları sunmaktadır. En iyisi evden kendi sırt çantanızı veya alışveriş çantanızı getirmektir. Tek kullanımlık içecek şişeleri ve kutuları pratiktir, ancak atık sorunlarına neden olur. Yeniden kullanılabilir şişeler genellikle daha çevre dostudur.

Birçok restoran artık yeniden kullanılabilir sistemler de sunmaktadır ve bazı kafeler yeniden kullanılabilir bardaklarda daha ucuz kahve veya çay sunarak çevreye olan bağlılıklarını ödüllendirmektedir.

Meyve ve sebze satın alırken plastikten kaçınmak Plastikvermeidung beim Obst- und Gemüsein- kauf

Alışverişte kolaylık olsun diye ya da organik meyveler bile süpermarkette genellikle plastik filme sarıldığı için ambalajlama yaygındır. Çevreye duyarlı alışveriş söz konusu olduğunda bu durum zorlayıcı olabilir. Birçok meyve ve sebze türü, doğal bir kabuğa sahip olduklarından veya kolayca yıkanabildiklerinden plastiğe ihtiyaç duymaz. Çoğu mağaza, yanınızda getirdiğiniz yeniden kullanılabilir bardakları veya kutuları kabul eder.

Giysileri uzun süre kullanın Kleidung lange nutzen

Sentetik giysiler, özellikle de spor ve dış mekan giysileri, yıkama sırasında mikroplastikler açığa çıkarmakta, kanalizasyon arıtma tesisleri bunları tamamen filtrelemekte ve bu nedenle su yollarımıza karışmaktadır. Yün ve pamuktan veya viskon ve bambu liflerinden yapılmış ürünlere dikkat edin ve polyester ve benzeri plastiklerden yapılmış giysilerden kaçınin.

Artık eskilerini giymediğimiz için sık sık yeni giysiler satın alırız. Sürdürülebilir bir çözüm, arkadaşlarla giysi takas partileri düzenlemektir. Bu, eski giysilere ikinci bir hayat verir ve plastik kullanımını önler. İkinci el mağazaları ve yüksek kaliteli ürünler de giysilerin yeniden kullanılmasını teşvik eder. Artık istenmeyen giysiler için yerel hayır kurumlarına bağışta bulunmak iyi bir seçenektir.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Plastik poşetlerin yerine hangi alternatif öneriliyor?
Welche Alternative wird empfohlen, um Plastiktüten zu ersetzen?
- Plastikten nasıl kolayca tasarruf edebilir veya kaçınılabilir?
Wie kann man Plastik leicht einsparen oder vermeiden?
- Tek kullanımlık yemek takımı yerine hangi çevre dostu alternatifler var?
Welche umweltfreundlichen Alternativen gibt es zum Einweggeschirr?
- Plastik bazlı ambalajlara ne gibi alternatifler var?
Welche Alternativen gibt es zu plastikbasierten Verpackungen?
- Çevre dostu yeniden kullanılabilir taşıma çantalarını nereden satın alabilirsiniz?
*Wo kann man umweltfreundliche Mehrweg-
Taschen kaufen?*
- Plastik tüketimimizi nasıl azaltabiliriz?
Wie können wir unseren Plastikkonsum reduzieren?
- Yeniden kullanılabilir şişelerde ve kahve fincanlarında kahve/... satın almak istiyorum.
*Ich möchte Kaffee/... in wiederverwendbaren
Trinkflaschen und Kaffeebechern kaufen.*

Çöp ayırırken nelere dikkat etmeliyim?
Worauf muss ich bei der Trennung von Müll achten?
Çöp atımı ile ilgili bilgileri nereden alabiliriz?
Wo bekomme ich Informationen zum Thema
Müllentsorgung?

Atık Ayırma Mülltrennung

Doğru atık ayrıştırma geri dönüşümü teşvik eder ve atık hacimlerinin azaltılmasına yardımcı olur. Hammaddeleri geri dönüştürerek ve atık miktarını azaltarak çevrenin korunmasına ve sınırlı kaynakların sürdürülebilir kullanımına önemli bir katkıda bulunuyoruz. Ayrıca, daha bilinçli bir tüketici tutumu sadece ekolojik düşüncüyü teşvik etmekle kalmaz, aynı zamanda eylemlerimizin çevre ve gelecek nesiller üzerindeki etkisi konusunda bizi duyarlı hale getirir. Doğru atık ayrıştırma konusunda bölgemizdeki atık bertaraf kurumundan veya ilgili bölgesel atık bertaraf şirketinden bilgi alabiliriz.

Atık ayrıştırmanın amacı

Ziel der Mülltrennung

Atık ayrıştırmanın temel amacı, uygun şekilde bertaraf edilmesini ve geri dönüştürülmesini kolaylaştırmak için atıkların malzeme veya türlerine göre ayrıştırılmasıdır. Bu uygulama, değerli kaynakların geri dönüştürülmesini sağlar ve bazı malzemelerin yeniden kullanılmasına olanak tanıyarak çevresel etkinin azaltılmasına yardımcı olur. Buna ek olarak, atık ayrıştırma atık yönetimi maliyetlerini düşürür ve çöp sahası atık miktarını azaltarak ve hammaddelerin yeniden kullanımını teşvik ederek çevreyi korur.

Lütfen çöpleri/atıkları yasadışı yollarla kırsal alanlara dökmeyin. Bu tür boşaltımlar yasaktır ve insanlar, hayvanlar ve çevre için tehlikelidir.

Zararlı evsel atık suların etkileri

Auswirkungen giftiger Haushaltsabwässer

Zehirli evsel atık sular su kütlelerinde önemli sorunlara yol açabilir:

- Suda yaşayan organizmaların zarar görmesi: Kimyasallar ve kirleticiler balıkları ve diğer su canlılarını tehlikeye atabilir ve hatta öldürebilir.
- Besin zincirinin kirlenmesi: Toksinler besin zincirinde birikir, bu da kirlenmiş balık veya su tüketen insanlar için tehlikeli olabilir.

- Kendi kendini arıtmanın bozulması: Su kütlelerinin kendi kendini arıtma gibi doğal bir yeteneği vardır ve bu yetenek kirleticiler tarafından bozulur ve su kalitesinin düşmesine neden olur.

Evde su korumaya katkı

Beitrag zum Gewässerschutz im Haushalt

Su tasarrufuna aktif olarak katkıda bulunmak için aşağıdaki önlemleri alabilirsiniz:

- Kimyasallar, ilaçlar veya boya artıklarını gidere/tuvalete atmayın. Bunun için özel toplama noktaları veya iade tesisleri kullanın. Katı ve sıvı yağları kanalizasyona/tuvalete atmayın, uygun bir bertaraf noktasına götürün.
- Fosfat içermeyen ve biyolojik olarak parçalanabilen temizlik maddeleri kullanın.
- Sadece gerekli olan miktarda deterjan ve temizlik maddesi kullanın.
- Su tasarrufu sağlayan amatörler kullanın.
- Yağmur suyu kullanın: İçme suyu tüketimini azaltmak için bahçeyi sulamak üzere yağmur suyu toplamayın.

Kağıt ve Karton Papier und Karton

Etkili geri dönüşüm, farklı kağıt ve karton türleri hakkında bilgi sahibi olmayı gerektirir. Temiz malzeme çok önemlidir ve kontaminasyondan arındırılmış olmalıdır, mühürlerin ve bantların çıkarılması ise işlemeyi kolaylaştırır. Geri dönüşümün yanı sıra, hammadde ihtiyacını azaltmak ve CO₂ tasarrufu sağlamak için kağıdın azaltılması ve yeniden kullanılması da önemlidir.

Hangi atıklar kağıt bidonuna atılmalıdır? Welche Abfälle gehören in die Papiertonne?

- ▶ Ambalaj kağıdı
- ▶ Broşürler (folyosuz)
- ▶ Dergiler
- ▶ Deterjan kartonları
- ▶ Dosya klasörleri (kartondan yapılmış)
- ▶ Ev ürünleri için karton ambalajlar (örn. temizlik ürünleri)
- ▶ Gazeteler
- ▶ Gıda ambalajları (temiz)
- ▶ Kağıt Çantalar
- ▶ Kağıt taşıma çantaları
- ▶ Kargo paketleri
- ▶ Karton
- ▶ Karton kutular (birlikte katlanmış)
- ▶ Karton kutular (katlanmış)
- ▶ Karton kutular (örneğin ayakkabı veya elektronik ambalajlarından)
- ▶ Kataloglar
- ▶ Kutular
- ▶ Mektuplar (plastik penceresiz ve plastik kapaksız)
- ▶ Oyuncak ambalajları (plastik içeriksiz)
- ▶ Pizza kutuları (az yapışkan içeren)

- ▶ Şeker poşetleri
- ▶ Telefon rehberleri
- ▶ Un torbaları
- ▶ Zarflar (plastik penceresiz)

Kağıt bidonuna ne atılmaz? Was kommt nicht in den Papiertonne?

- ▶ Balmumu kağıdı
- ▶ Bilet fişleri
- ▶ Biletler
- ▶ Bitümlü kağıt
- ▶ Duvar Kağıdı
- ▶ Duvar kağıdı kalıntıları
- ▶ Fotoğraflar
- ▶ Hijyenik mendiller
- ▶ Kağıtlar (çok kirli)
- ▶ Karbon kağıdı
- ▶ Karton (çok kirli)
- ▶ Karton kutular (çok kirli)
- ▶ Mavi kağıt
- ▶ Parafin kağıdı
- ▶ Pişirme kağıdı
- ▶ Termal kağıt
- ▶ Tetra Paks
- ▶ Yağlı kağıtlar

Mavi Melek ile etiketlenmiş termal kağıtlar bu kuralın bir istisnasıdır.

Cam Glas

Kullanılmış camların toplanması kaynakların korunması, enerji tasarrufu ve çevresel etkilerin azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Birçok belediye, uygun şekilde bertaraf edilmesini kolaylaştırmak için kendi cam geri dönüşüm konteynerlerini sunmaktadır.

Cam Atık Çeşitleri

Arten von Glasabfällen

Şişeler

Flaschen

İçecek şişeleri, yiyecek kavanozları vb.

Ambalaj camı

Verpackungsglas

Gıda, kozmetik, ilaç vb. için cam ambalajlar

Renkli ve şeffaf camlar

Farbige und klare Gläser

Camı renkli (kahverengi, yeşil, mavi) ve şeffaf kategorilerine ayırmak yaygın bir uygulamadır. Farklı renkler farklı kimyasal katkı maddeleri içerebileceğinden, bu durum geri dönüşümü kolaylaştırır.

Kırık cam

Bruchglas

Kırık pencere camları, aynalar veya içki bardakları gibi kırık camlar ayrı olarak toplanmalı ve bertaraf edilmelidir. Bu camlar genellikle ambalaj camlarından farklı bir bileşime sahiptir.

Cam konteynerine neler konulur? Was kommt in den Glascontainer?

- ▶ Alkollü içki şişeleri
- ▶ Baharat kavanozları
- ▶ Cam şişeler (kapaksız ve mantarsız)
- ▶ Camdan yapılmış kozmetik kaplar
- ▶ Camdan yapılmış parfüm şişeleri
- ▶ KONSERVE kavanozları
- ▶ Tek kullanımlık cam kaplar

Ambalaj Atıkları Verpackungsmüll

Hafif ambalajlar geri dönüşüm kutusu, sarı kutu veya sarı poşet aracılığıyla toplanarak başarılı bir geri dönüşüm için ilk adım atılmakta ve iklimin korunmasına önemli bir katkı sağlanmaktadır. Buradaki temel kural şudur: Ambalaj malzemesinin üzerinde Yeşil Nokta basılıysa, geri dönüşüm kutusuna da atılabilir.

Plastikler, metaller ve hafif metal ambalajlar geri dönüşüm kutusuna veya geri dönüşüm torbasına aittir

Kunststoffe, Metalle und Leichtmetallverpackungen gehören in die Wertstofftonne bzw. den Wertstoffsack

- ▶ Alüminyum folyolar
- ▶ Alüminyum tepsiler
- ▶ Bakım ürünü şişeleri
- ▶ Çantalar
- ▶ Çiçek saksıları
- ▶ Folyolar
- ▶ Hafif ambalaj (metalden yapılmıştır)
- ▶ Hafif ambalaj (plastikten yapılmıştır)
- ▶ Kapak folyolar (temiz)
- ▶ Kompozit ambalaj (süt veya meyve suyu için Tetra Paks)
- ▶ Konserveler kutuları
- ▶ Kovalar
- ▶ Metal ambalajlar (içecek kutuları, yiyecek kutuları, alüminyum tepsiler)
- ▶ Metal kapaklar
- ▶ PET şişeler
- ▶ Plastik ambalajlar (gıda, temizlik maddeleri ve kozmetikler için)
- ▶ Plastik çantalar

- ▶ Plastik filmler
- ▶ Plastik kaplar (yoğurt kapları)
- ▶ Plastik kaseler
- ▶ Plastik kaseler (temiz)
- ▶ Plastik şişeler
- ▶ Plastik torbalar
- ▶ Strafor ambalajlar (elektrikli aletlerden veya meyvelerden)
- ▶ Taşıma kutuları
- ▶ Temizlik maddesi şişeleri
- ▶ Tetra Paks (içecek ve süt kutuları)
- ▶ Tüpler
- ▶ Yoğurt kapları

Ayrıca, bölgeden bölgeye değişebileceğinden, özel yerel düzenlemeler ve geri dönüşüm yönergeleri hakkında bilgi edinin. Yerel atık yetkilinize veya bölgesel atık bertaraf şirketinize danışın.

Neler sarı bidona atılmaz?

Was darf nicht in die Gelbe Tonne?

- ▶ Büyük ve/veya uzun nesneler (havuzlar, çadırlar, kablo kanalları, borular, çubuklar vb.)
- ▶ Diş fırçaları
- ▶ DVD'ler, CD'ler, ses kasetleri
- ▶ Gaz tüpleri
- ▶ Kauçuk kompozit malzemeler
- ▶ plastik ambalaj içinde bozulmuş yiyecekler (önceden çıkarılmalıdır)
- ▶ Plastik oyuncaklar
- ▶ Tek kullanımlık jiletler

Metal

Metal

Metaller yerel geri dönüşüm merkezleri aracılığıyla bertaraf edilmektedir.

Geri Dönüşümsüz Atık Restmüll

Artık atık, belirli bir geri dönüşüm kategorisine dahil olmayan ve geri dönüşüm için uygun olmayan atıkları içerir. Artık atığın doğru şekilde bertaraf edilmesi, içinde tehlikeli veya sorunlu maddelerin bulunmamasını ve dolayısıyla düzenli depolama sahasına gitmemesini sağlamak açısından çok önemlidir.

Geri dönüşümsüz atık bidonuna ne atılır? Was gehört in die Restmülltonne?

- ▶ Ambalaj (geri dönüştürülemeyen, örneğin kaplamalı karton kutular)
- ▶ Ampuller (enerji tasarruflu ampuller değil)
- ▶ Aynalı cam
- ▶ Bandaj malzemesi
- ▶ Bayan hijyen makaleleri
- ▶ Bebek Bezleri
- ▶ Cam (kullanılmış cam kaplar için uygun değildir)
- ▶ Çimento torbaları (boş)
- ▶ Çoraplar
- ▶ Deri artıkları
- ▶ El işi artıkları
- ▶ Elektrikli süpürge torbaları
- ▶ Ev kağıdı
- ▶ Fotoğraflar
- ▶ Hayvan dışkıları
- ▶ Hayvan kumu
- ▶ Hijyen makaleleri
- ▶ İlaçlar
- ▶ Kağıtlar ve kartonlar (çok kirli)
- ▶ Kağıtlar ve kartonlar (kaplamalı)
- ▶ Kartonlar (çok kirli)
- ▶ Kartonlar (plastik kaplamalı içecek kartonları gibi)
- ▶ Kasa fişleri

- ▶ Kauçuk kalıntıları
- ▶ Keçeli kalemler
- ▶ Kedi kumu
- ▶ Kırık çanak çömlek
- ▶ Kuş kumu
- ▶ Küçük hayvan altlığı
- ▶ Küller
- ▶ Mumlar
- ▶ Mürekkep kartuşları
- ▶ Peçeteler
- ▶ Plastik filmler (geri dönüştürülemez)
- ▶ Plastik oyuncaklar
- ▶ Plastik oyuncaklar (geri dönüştürülemez)
- ▶ Porselen
- ▶ Resim çerçeveleri
- ▶ Seramikler
- ▶ Ses ve video kasetleri
- ▶ Sigara izmaritleri
- ▶ Strafor ambalajlar
- ▶ Süprütüler
- ▶ Şırıngalar (delinmeye dayanıklı kaplarda)
- ▶ Tekstiller (örn. kirli giysiler)
- ▶ Temizlik bezleri
- ▶ Toner kartuşları
- ▶ Yemek artıkları

Ayrıca, bölgeden bölgeye değişiklik gösterebileceğinden, özel yerel düzenlemeler ve geri dönüşüm yönergeleri hakkında bilgi edinin. Yanlış şekilde atılan piller ve küçük elektrikli aletler büyük sorunlara neden olabilir; bunlar artık atığa veya geri dönüşüm kutusuna ait değildir! Lütfen bölgenizdeki veya bölgesel atık bertaraf şirketinizden bu konuda bilgi alın.

Organik Atık Biomüll

Organik atıkların ayrıştırılması, bu malzemelerin kompostlaştırılması ve sürdürülebilir atık yönetimi için kullanılması açısından önemlidir. Bu şekilde değerli besinler geri kazanılabilir ve çevresel etki azaltılabilir.

Organik atık bidonuna neler atılır? Was kommt in die Biomülltonne?

- ▶ Ağaç kesimleri
- ▶ Bahçe atıkları (örn. çim kesimleri, yapraklar, küçük dallar)
- ▶ Balık artıkları (gazete kağıdı içinde)
- ▶ Bitkiler (saksısız)
- ▶ Çalı kesimleri
- ▶ Çiçek kalıntıları
- ▶ Çiçekler (saksısız)
- ▶ Çim kesimleri
- ▶ Ekmek artıkları
- ▶ Et artıkları (gazete kağıdı içinde)
- ▶ Filtre torbaları
- ▶ Gıda artıkları (örn. hamur ürünleri, et ve balık artıkları)
- ▶ Gıda atıkları (gazetede)
- ▶ Kahve filtreleri
- ▶ Kahve telvesi
- ▶ Kek artıkları
- ▶ Meyve artıkları
- ▶ Poşet çay
- ▶ Saç
- ▶ Saksı kompostu
- ▶ Sebze artıkları
- ▶ Talaş (işlenmemiş ahşaptan)

- ▶ Tüyler
- ▶ Yabani otlar
- ▶ Yapraklar
- ▶ Yumurta kabukları

*Bilmek Yararlıdır
Gut zu wissen*

Değerli kompost üretmek için organik atıkların doğru şekilde ayrıştırılması çok önemlidir. Bazı yerel yönetimler bu doğal gübreyi kendi bahçeleri veya balkonları için özel hanelere vermektedir.

Hacimli atıklar Sperrmüll

Çöp kutularına sığmayan atıklar "hacimli atık" olarak kabul edilir ve ayrı toplanır. Hacimli atıklar, boyutları veya yapıları nedeniyle normal çöp kutularına sığmayan veya ait olmayan çeşitli öğeleri içerir.

Bunlar hacimli atık maddeleridir:

Das sind Sperrmüllgegenstände:

- ▶ Akvaryumlar
- ▶ Aynalar
- ▶ Bahçe mobilyaları
- ▶ Başkanlar
- ▶ Bebek arabaları ve puset
- ▶ Bilgisayar
- ▶ Bilgisayar monitörleri
- ▶ Bisikletler
- ▶ Bulaşık makineleri
- ▶ Buzdolapları
- ▶ Çamaşır kurutucular
- ▶ Çamaşır makineleri
- ▶ Çıtalı çerçeveler
- ▶ Davlumbazlar
- ▶ Demir
- ▶ Dolaplar
- ▶ Dondurucular
- ▶ Elektrikli süpürgeler
- ▶ Elektronik bileşenli mobilyalar
- ▶ Fırınlr
- ▶ Gardroplar
- ▶ Halılar
- ▶ Izgaralar
- ▶ İnşaat kerestesi (yönetilebilir miktarlarda)
- ▶ İnşaat malzemeleri (yönetilebilir miktarlarda)
- ▶ Kanepeler

- ▶ Kılıflar (boş)
- ▶ Köşe bankları
- ▶ Kurutucular
- ▶ Masalar
- ▶ Metal mobilyalar
- ▶ Mikrodalga fırınları
- ▶ Mikserler
- ▶ Monitörler
- ▶ Mutfak dolapları
- ▶ Orglar
- ▶ Oyun evleri
- ▶ Oyuncaklar
- ▶ Piyanolar
- ▶ Raflar
- ▶ Salıncaklar
- ▶ SandalyelerHalılar
- ▶ Su ısıtıcıları
- ▶ Televizyonlar
- ▶ Tezgahlar
- ▶ Tost Makineleri
- ▶ Vestiyerler
- ▶ Yatak çerçeveleri
- ▶ Yataklar
- ▶ Yazıcı

Hacimli atıkların kabulünün yerel otoriteye bağlı olarak değişebileceğini ve bazı eşyaların kabul edilmeyebileceğini lütfen unutmayın. Atığınızı bertaraf etmeden önce yerel makamlar veya atık bertaraf hizmetleri ile belirli yönergeleri kontrol etmeniz tavsiye edilir. Hacimli atıkların toplanması çok az maliyetlidir ve bazı bölgelerde ücretsizdir.

Özel Atık Sondermüll

Zararlı maddeler içeren ürünler, uygun şekilde bertaraf edilemeyecekleri ve zararlı maddeler çevreye yayılabileceği için artık çöp kutusuna atılmamalıdır. Tehlikeli atıklar, belediyelerin toplama merkezlerinde normal evsel miktarlarda ücretsiz olarak bertaraf edilebilir. Perakendeciler ayrıca eski piller, şarj edilebilir piller ve atık yağ gibi tehlikeli maddeler içeren bazı ürünleri de geri almakla yükümlüdür.

- ▶ Şarj edilebilir piller
- ▶ Temizlik maddeleri (güçlü)
- ▶ Yağ kalıntıları

Bu maddeler tehlikeli atıktır Diese Materialien sind Sondermüll

- ▶ Asbest içeren malzemeler
- ▶ Asitler
- ▶ Atık yağ
- ▶ Bitki koruma ürünleri
- ▶ Boyalar
- ▶ Civa içeren nesnelere (termometreler veya enerji tasarruflu lambalar gibi)
- ▶ Çözücüler
- ▶ Elektronik atıklar
- ▶ Fotoğraf kimyasalları
- ▶ Herbisitler
- ▶ İlaçlar
- ▶ Kimyasallar
- ▶ Kül (alkali çözeltileri)
- ▶ Lüminesan tüpler
- ▶ Pestisitler
- ▶ Piller
- ▶ Soğutucu ve dondurucu maddeler
- ▶ Sprey kutuları

*Bilmek Yararlıdır
Gut zu wissen*

Enerji tasarruflu LED ve floresan lambalar uygun şekilde imha edilmeli ve çöpe atılmamalıdır. Bunun yerine, elektronik atıklar için belediye toplama merkezlerine götürülmeli veya yapı marketler, elektrik dükkanları ve hatta marketler (elektrikli ürünler satıyorlarsa) gibi çeşitli perakendecilere iade edilmelidir. Bunları iade etmek ücretsizdir.

Eski Elektrikli Aletler Elektro-Altgeräte

Elektrikli aletler belediyelerin toplama merkezlerine ya da perakendecilere teslim edilmelidir. Büyük perakendecilerin yanı sıra elektrikli ev aletleri satan büyük marketler ve indirim mağazaları da bu aletleri kabul etmekle yükümlüdür. Ayrıca yeni, daha büyük aletler satın alındığında eski aletleri ücretsiz olarak geri almak zorundadırlar. Online perakendeciler de elektronik atıkları geri almakla yükümlüdür.

Gerİ dönüşüm merkezlerinde neler imha ediliyor?

Was wird in den Recyclingzentren entsorgt?

- ▶ Adaptör (Mayıs 2019'dan itibaren zorunludur)
- ▶ Akıllı Saatler
- ▶ Antenler
- ▶ Bilgisayar faresi
- ▶ Bilgisayar monitörleri
- ▶ Buzdolapları
- ▶ CD çalar
- ▶ Cep hesap makineleri
- ▶ Cep telefonları (bataryasız)
- ▶ Çamaşır makineleri
- ▶ Demir
- ▶ Dijital kameralar
- ▶ Dijital resim çerçeveleri
- ▶ Dizüstü Bilgisayarlar
- ▶ Dondurucular
- ▶ DVD oynatıcılar
- ▶ Elektrikli süpürgeler
- ▶ Elektronik bileşenli mobilyalar
- ▶ Elektronik oyun konsolları
- ▶ Elektronik oyuncaklar

- ▶ Enerji tasarruflu ampuller
- ▶ Faks makineleri
- ▶ Fırınlar
- ▶ Fişler
- ▶ Fitness takip cihazı
- ▶ Floresan lambalar
- ▶ Harici sabit diskler
- ▶ IT ve görüntüleme cihazları
- ▶ Kahve makineleri
- ▶ Klavyeler
- ▶ Masaüstü bilgisayar
- ▶ Mikrodalga fırınlar
- ▶ Mikserler
- ▶ Neon tüpleri
- ▶ Oyun konsolları
- ▶ PC
- ▶ Radyolar
- ▶ Saç kurutma makineleri
- ▶ Stereo sistemleri
- ▶ Su ısıtıcıları
- ▶ Tabletler
- ▶ Tarayıcılar
- ▶ Telefonlar
- ▶ Televizyonlar
- ▶ Tost Makineleri
- ▶ TV setleri
- ▶ USB bellekler
- ▶ UV spot ışıkları
- ▶ Yazıcılar

Eski giysiler, Mantarlar, CD ve DVD'ler

Altkleider, Korken, CD und DVD

Eski Giysiler Altkleider

Kullanılmış giysi konteynerlerine yalnızca temiz ve iyi korunmuş giysi ve tekstil ürünleri konulmalıdır. Buna şunlar dahildir

Kıyafetler: Gömlekler, pantolonlar, ceketler, süveterler, etekler, elbiseler, vb.

Ayakkabılar: çift olarak veya ayrı ayrı paketlenmiş

Aksesuarlar: kemerler, şapkalar, atkılar, eldivenler, vb.

Yatak çarşafı: Yatak örtüleri, yastık kılıfları, yorganlar, vb.

Tekstil ürünleri: havlular, masa örtüleri, perdeler, vb.

Nemli veya kirli giysilerin geri dönüşümü daha zor olduğundan ve küf oluşumuna neden olabileceğinden, giysilerin temiz ve kuru olması önemlidir.

Eski giysiler, durumlarına bağlı olarak farklı şekillerde imha edilebilir:

- ▶ İyi durumdaki giysiler, bunları ihtiyacı olanlara verecek olan hayır kurumlarına bağışlanabilir.
- ▶ Birçok ikinci el mağazası kullanılmış giysileri kabul eder ve bunları satar.
- ▶ Şirketler ve kuruluşlar yeniden kullanım veya geri dönüşüm için giysi koleksiyonları düzenler.

- ▶ Bazı bölgelerde, geri dönüşüm şirketleri veya kâr amacı gütmeyen kuruluşlar tarafından kurulan kullanılmış giysi toplama konteynerleri bulunmaktadır.

Mantar Korke

- ▶ Mantar aranan bir hammadde olduğu için bazı geri dönüşüm merkezleri, sosyal kurumlar ve şarap tüccarları mantar toplamaktadır. Mantar meşesi ormanlarının aşırı sömürülmesi nedeniyle geri dönüştürülen mantarlar biyolojik yalıtım malzemelerine ve zemin kaplamalarına dönüştürülmektedir.

CD ve DVD CD und DVD

- ▶ CD ve DVD'ler yüzde 99 oranında polikarbonattan oluşur ve bu polikarbonat kolayca geri dönüştürülerek yeni veri taşıyıcıları veya plastik bileşenler için yeniden kullanılabilir. Hassas veriler ve diskler önceden çizilerek yok edilebilir. Bazı geri dönüşüm merkezleri ve elektrik mağazaları eski CD ve DVD'leri toplamaktadır. Disklerin geri dönüştürülmesi mümkün değilse, gerekirse artık atıklarla birlikte bertaraf edilebilirler.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Yeşil nokta ne anlama geliyor?
Was bedeutet der Grüne Punkt?
- Yeşil noktalı ambalajlar sarı bidonlara/sarı çöp torbalara atılıyor.
Verpackungen mit dem Grünen Punkt kommen in die gelbe Tonne/in den gelben Sack.
- Örneğin, "Ne nereye aitir" çöp danışmanlığı hakkında bildiri/brosür var mı?
Gibt es Informationen/Broschüren zur Abfallberatung wie z.B. „Was gehört wohin“?
- Konteyner servisiniz var mı?
Haben Sie einen Containerdienst?
- Sarı çöp bidonum/Organik çöp bidonum/Kağıt bidonum boşaltılmamış.
Meine gelbe Tonne/Biotonne/Papiertonne wurde nicht geleert.
- Çöp bidonum yanlış doldurulmuş, ne yapabilirim?
Meine Tonne ist falsch befüllt, was kann ich tun?
- Sarı torbaları/değerli madde torbalarını nereden alabilirim?
Wo kann ich gelbe Säcke/Wertstoffsäcke bekommen?
- Çöp bidonunu/konteyneri değiştirmek istiyorum.
Ich möchte die Tonnen/Behälter umbestellen.
- En yakın çöp deposu nerededir?
Wo ist die nächste Abfallsammelstation?
- Eski giysiler için belediyenin konteyneri nerededir?
Wo gibt es kommunale Container für Altkleider?
- Şişe/... için özel konteynerlerin yerleri nerededir?
Wo sind Containerstandplätze für Flaschen/...

- Kullanılmış motor yağını/Eski tekerlekleri nereye verebilirim?
Wo kann ich Altöl/Altreifen abgeben?
- Atık çöp bidonları/Organik çöp bidonları/Kağıt bidonları hangi günlerde boşaltılmaktadır?
An welchen Tagen erfolgen die Leerungen der Restmülltonne/ Biotonne/Papiertonne?
- Sorunlu çöpler/Elektrikli hurdalar nereye verilir?
Wo kann man Problemabfälle/Elektroschrott abgeben?
- Eski CD ve DVD'leri nereye verebilirim?
Wo kann ich alte CDs und DVDs abgeben?
- Büyük ev çöpleri nereye verilir?
Wo kann man Sperrmüll abgeben?
- Büyük ev çöpleri için randevu almak istiyorum.
Ich möchte einen Sperrmülltermin anmelden.
- Elektrikli aletler ve enerji tasarruflu ampuller nasıl doğru şekilde imha edilmelidir?
Wie sollen Elektrogeräte und Energiesparlampen richtig entsorgt werden?
- Değerli atık madde depoları nerededir?
Wo befinden sich die Wertstoffhöfe?
- Merkez deponun/Değerli atık madde depolarının çalışma saatleri ne zaman?
Wann sind die Öffnungszeiten der Zentraldeponie/Wertstoffhöfe?

Çevre Dostu Yenileme Umweltfreundlich renovieren

Sürdürülebilir yapı malzemeleri ve enerji tasarruflu teknolojilere dayalı çevre dostu yenileme uygulamaları, zararlı malzemelerin kullanımını azaltabilir ve bina enerji verimliliğini artırabilir.

Bilinçli iç tasarım için sürdürülebilir örnekler Nachhaltige Tipps für eine bewusste Raumgestaltung

Yapı markette duvar kağıtları, duvar boya ve vernikler için birçok seçenek vardır, çevre dostu ve sürdürülebilir ürünlerden oluşan mevcut seçenekleri kullanın.

Evinizi güzelleştirmek için bilinçli ürün seçimine yönelik öneriler:

Tipps für eine bewusste Produktauswahl zur Verschönerung Ihres Zuhauses:

- ▶ Nemi düzenleyen ve sağlıklı bir iç mekan iklimi sağlayan nefes alabilen malzemeleri tercih ederek iç mekan boya ve verniklerine maruz kalmaktan kaçının. Kirletici seviyelerine dikkat edin.
- ▶ Ucuz boyalar genellikle yüksek kaliteli boyaların iki katını gerektirir, bu da cüzdanızın yanı sıra sağlığınız ve çevre için de kötüdür.
- ▶ 'Eko' veya 'organik boya' etiketli ürünlerin su bazlı olup olmadığını ve Mavi Melek taşıyıp taşımadığını kontrol edin.
- ▶ Yapılan araştırmalar, su bazlı ve çözücü azaltılmış boyaların, çözücü içeren boyaların performansını yakalayabileceğini veya aşabileceğini göstermektedir.
- ▶ Lütfen boya ve alt tabakanın iyi bir uyum içinde olması gerektiğini unutmayın. Genellikle uzman tavsiyesi gerekir.

Artıklar ve Temizlik Reste und Reinigung

Boyalar veya renkler kullanıldıktan sonra fırçaların temizlenmesinde, fazla malzemeler önce kağıt veya kumaşa silinmelidir. Dispersion boyaları veya renklerinde genellikle temizlik için su ve el temizleyici yeterlidir. Tinerler ve birçok fırça temizleyici yüzde 100 agresif çözücülerden oluşur. Ciltle temasından, solunmasından veya yutulmasından kaçının! Temizlikten sonra kalıntılar da tehlikeli atık olarak imha edilmelidir.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- İnşaat artıklarını nerede imha edebilirim?
Wo kann ich meinen Bauabfall entsorgen?
- Boya veya vernik kullandıktan sonra fırçaları nasıl düzgün temizlenir?
Wie reinigt man Pinsel nach der Verwendung von Lacken oder Farben richtig?
- Duvar kağıdı atıkları nasıl imha edilmelidir?
Wie sollten Tapetenreste entsorgt werden?
- Sürdürülebilir yenileme için hangi malzemeler uygundur?
Welche Materialien eignen sich für eine nachhaltige Renovierung?
- Binaların enerji verimliliği nasıl artırılabilir?
Wie kann die Energieeffizienz von Gebäuden verbessert werden?
- Bir ürün seçerken hangi mühürlere ve sertifikalara dikkat etmeliyim?
Welche Siegel und Zertifizierungen sollte ich bei der Produktauswahl beachten?
- Satın alma kararım için nereden uzman tavsiyesi alabilirim?
Wo erhalte ich kompetente Fachberatung für meine Kaufentscheidung?
- Temizlik sırasında tehlikeli atık olarak ne tür kalıntılar oluşur?
Welche Art von Rückständen fallen bei der Reinigung als Sondermüll an?

Bilmek Yararlıdır Gut zu wissen

Blue Angel ile nefes alabilen boyaları ve zararlı maddeler içermeyen boyaları seçin. Yüksek kaliteli boyalar daha ekonomik ve çevre dostudur. Sağlığı ve çevreyi korumak için artık boyayı çevre dostu bir şekilde atın.

Evimde enerji tasarrufu yapmak istiyorsam ne yapmalıyım?

Was muss ich tun, wenn ich in meiner Wohnung Energie sparen möchte?

Havalandırmayı nasıl düzgün yapabilirim?
Wie lüfte ich richtig?

Elektrikli aletleri seçerken nasıl enerji tasarrufu yapabilirim?

Wie spare ich bei der Auswahl von Elektrogeräten Energie?

Günlük Yaşamda Enerji Tasarrufu Energiesparen im Alltag

Günlük faaliyetlerde enerjinin verimli kullanımı, enerji tüketimini en aza indirmek, CO₂ emisyonlarını azaltmak ve böylece iklimin korunmasına aktif olarak katkıda bulunmak için çok önemlidir. Bilinçli enerji tüketimi ve enerji tasarruflu teknolojilerin kullanımı sadece çevre kirliliğini azaltmakla kalmaz, aynı zamanda uzun vadeli maliyetleri düşürür ve gelecek nesiller için kaynakları korur.

Buzdolabı ve derin dondurucuların ekonomik kullanımı

Sparsame Nutzung von Kühl- und Gefriergeräten

Enerji tasarruflu cihazlar, genellikle yüzde 20'ye varan oranlarda olmak üzere, ev elektrik maliyetlerinin azaltılmasında önemli bir rol oynamaktadır. Enerji tüketimleri, içerideki ısı ve bunu dışarıya ne kadar iyi dağıttıkları gibi çeşitli faktörlere bağlıdır. Temel amaç, içeride istenen soğutma sıcaklığını korumaktır. Bu tür cihazların etiketlenmesi, tüketicilerin enerji tasarruflu kararlar almalarına ve maliyetlerini azaltmalarına yardımcı olur.

- ▶ İdeal olarak, enerji tüketimini en aza indirmek için buzdolaplarını ve dondurucuları bodrum gibi az ısıtılan veya hiç ısıtılmayan odalara yerleştirin. Ocaklar ve doğrudan güneş ışığı gibi ısı kaynaklarına yakın olmaktan kaçının.
- ▶ Buzdolabı ve derin dondurucuların güç tüketimini, don oluşumunu en aza indirerek azaltın. Isıtılmış yiyecekleri saklamadan önce soğumasını bekleyin.
- ▶ Buzdolabında ve dondurucuda yiyecekleri düzenleyin, kapının açık kalma süresini en aza indirin ve sıcak havanın içeri girmesini azaltın.
- ▶ Enerji kaybını önlemek için arızalı kapı contalarını derhal değiştirin.
- ▶ Enerji tüketimini en aza indirmek için yiyecekleri buzdolabında 7 °C'de ve dondurucuda eksi 18 °C'de saklayın.
- ▶ Uzun süre kullanılmıyacaksa cihazı kapatın, iyice temizleyin ve küf oluşumunu önlemek için kapıyı açık bırakın.
- ▶ Buzdolabındaki yiyeceklerin üzerini örtün ve donma oluşumunu en aza indirmek için dondururken iyice paketleyin. Daha kısa açma süreleri nem girişini azaltır.
- ▶ Otomatik buz çözme fonksiyonu yoksa, yılda en az bir kez cihazın buzunu çözün.
- ▶ Bir buzdolabı satın alırken, enerji israfını önlemek için uygun bir tasarım ve boyut seçin. Enerji tüketimini en aza indirmek ve uzun vadede maliyet tasarrufu sağlamak için enerji verimliliği sınıfının A+++ olmasına dikkat edin.

Bilmek Yararlıdır Gut zu wissen

Su ısıtıcıları, yumurta pişiriciler, ekme makinaları ve mini fırınlar gibi küçük elektrikli aletler pratik ve ekonomiktir. Suyu ısıtmaya veya yiyecekleri hızlı bir şekilde hazırlamaya yardımcı olurlar ve büyük ocaklara göre daha az elektrik tüketirler.

Elektrik Hırsızlarını Bulmak Finden Sie die Stromdiebe

Hangi cihazlarınızın etkilendiğini belirlemek için bir enerji maliyet ölçer veya enerji maliyet monitörü kullanılması tavsiye edilir. Bu ölçüm cihazları, neredeyse tüm elektrikli ev aletleri, ev elektroniği, elektrikle çalışan su ısıtıcıları ve fişi olan 230 voltluk uydu alıcıları için uygundur. Elektrik tarifenizi girerek, monitör güç tüketimini, enerji kullanımını ve tüketim maliyetlerini hesaplar.

Enerji maliyet monitörleri ve diğer ölçüm cihazları, örneğin yapı ve elektronik marketler gibi özel mağazalarda bulunabilir. Alternatif olarak, tüketici ve enerji danışma merkezleri gibi belirli kurumların yanı sıra belediye hizmetleri ve elektrik tedarik şirketlerinden de ödünç alabilirsiniz. Ayrıca www.no-e.de adresinde ödünç verme merkezlerinin bir listesini bulabilirsiniz.

Elektrikli ev aletleri satın alırken enerji tüketim etiketlerine dikkat edin.

Boş Çalışmayı Önleyin Leerlauf vermeiden

En etkili yöntem, söz konusu cihazları sürekli olarak kapatmaktır. Bu ilk başta rahatsız edici görünse de, birçok cihaz bekleme modunda hala çok fazla elektrik tükettiği için paradan tasarruf etmenizi sağlayacaktır.

Kapatılmayan elektrikli aletler için, değiştirilebilir prizler veya güç şeritleri etkili bir alternatif sunar. Değiştirilebilir bir güç şeridi, birkaç cihazın ve güç kaynağı ünitesinin şebekeyle bağlantısını kesmeyi ve bir parmak dokunuşuyla tekrar açmayı mümkün kılar. Güç şeridini, anahtara her zaman kolayca erişilebilecek şekilde konumlandırın. Bu tür otomatik güç şeritlerinin tutarlı kullanımı, atıl kayıpları yüzde 95'e kadar azaltabilir. Bireysel cihazlar için kapatılabilen prizler de bulunmaktadır.

Konforlu Enerji Tasarrufu: Ön Kontrol Cihazlar Stromsparen mit Komfort: Vorschaltgeräte

Uzaktan kumanda konforunun korunması ve aynı zamanda enerji tasarrufu sağlanması için balastlar pratik bir çözüm sunar. Kullanımdan sonra cihazların güç kaynağıyla bağlantısını otomatik olarak keserek gereksiz enerji akışını keserler. Tüketici elektroniği, ofis teknolojisi ve bilgisayar çevre birimleri için kullanılabilir.

Isıtma ve Soğutma Sırasında Enerji Tasarrufu Beim Heizen und Kühlen der Räume Energie sparen

Optimum ısıtma kullanımı ve enerji tasarrufu Optimale Heizungsnutzung und Energiesparen

Isıtma, evlerdeki enerji tüketiminin yaklaşık yüzde 70'ini oluşturmaktadır. Büyük bir yatırım yapmadan enerji tasarrufu sağlamak için radyatörlerin mobilyalarla kapatılmamasına, ısıtma tamamen açıldığında pencerelerin açılmamasına ve uygun bir oda sıcaklığının korunmasına dikkat etmelisiniz. Bu önlemler halihazırda iklimin korunmasına önemli bir katkı sağlamakta ve yılda birkaç yüz Euro'luk tasarruf sağlamaktadır.

Akıllı termostatlarla enerji tasarrufu Energie sparen mit smarten Thermostaten

Akıllı termostatlar duruma bağlı olarak ısıtma maliyetlerini azaltabilir. Sıcaklığı otomatik olarak ve modele bağlı olarak WLAN üzerinden de düzenlerler. Hava durumu, bina sakinlerinin varlığı ve diğer etkiler gibi çeşitli faktörleri dikkate alırlar. Bu hedefe yönelik kontrol, ısıtmanın daha verimli kullanılmasını sağlar ve bu da enerji maliyetlerinde bir azalmaya yol açabilir.

- ▶ Akıllı termostatlar, ısıtma sistemini daha verimli kullanarak enerji tasarrufu sağlamaya yardımcı olur.
- ▶ Sıcaklık, hava durumu ve bina sakinleri gibi faktörlere bağlı olarak otomatik olarak düzenlenir.
- ▶ Birçok model Wi-Fi üzerinden uygulama ile kontrol edilebilir, böylece ayarlar hareket halindeyken de değiştirilebilir.

- ▶ Bazı termostatlar odada birinin olup olmadığını algılayabilir ve sıcaklığı buna göre ayarlayabilir.
- ▶ Isıtmanın daha verimli kullanılması, uzun vadede ısıtma maliyetlerini azaltabilir.
- ▶ Akıllı termostatlar, ısıtma ve iklimlendirme sistemlerinin merkezi kontrolünü sağlamak için genellikle mevcut bir akıllı ev sistemine entegre edilebilir.
- ▶ Satın almadan önce, termostatın mevcut ısıtma sistemiyle uyumlu olup olmadığını kontrol etmelisiniz.
- ▶ Birçok akıllı termostat, profesyonel yardım almadan kurulabilecek şekilde tasarlanmıştır.

*Bilmek Yararlıdır
Gut zu wissen*

Verimli enerji tüketimi en aza indirir, CO₂ emisyonlarını azaltır ve iklimin korunmasını destekler. Bilinçli enerji tüketimi çevre kirliliğini azaltır, maliyetleri düşürür ve gelecek nesiller için kaynakları korur.

Verimli Isıtma ve Havalandırma Energieeffizientes Heizen und Lüften

İsteğe bağlı ısıtma Heizen nach Bedarf

Geceleri veya siz yokken oda sıcaklığını birkaç derece düşürerek yaklaşık 18 °C'ye indirin; uzun süreli yokluklarda daha da düşük bir sıcaklık önerilir. Oda sıcaklığını gece boyunca beş derece düşürün. Modern ısıtma sistemleri, oda sıcaklığının verimli bir şekilde düşürülmesi için merkezi kontrol sağlar.

Doğru havalandırın Richtig Lüften

Eğik pencerelerle sürekli havalandırmadan kaçının, çünkü bu enerji israfına yol açar ve odaların aşırı soğumasına neden olabilir. Bunun yerine, birkaç kez kısa ve güçlü bir şekilde havalandırmak daha etkili olacaktır – en iyi sonuç için pencereleri tamamen açarak çapraz havalandırma yapın. Havalandırma sırasında, enerji verimli bir şekilde tasarruf sağlamak için termostat vanalarını düşürün.

Pencere yalıtımı ve ısı kaybının önlenmesi Fensterabdichtung und Vermeidung von Wärmeverlust

Derzleri ve çatlakları ucuz sızdırmazlık profilleri veya yeni profillerle kapatın. Bu önlem sadece enerji kaybını azaltmakla kalmaz, aynı zamanda odada daha hoş olarak algılanan ve daha sağlıklı olan yeterli nemli havayı da sağlar.

Yalnızca pencerelerden sızan hava ile "gizlice" sürekli havalandırmadan kaçının.

Panjurlar, pencere kepenkleri ve perdeler Rolläden, Fensterläden und Gardinen

Cam ve çerçevelerden ısı kaybını azaltmak için geceleri panjurları, jaluzileri ve perdeleri kapatın. Sadece panjurların kapatılması pencereden ısı kaybını yüzde 20'den fazla azaltılabilir. Kapalı perdeler bu etkiyi güçlendirir ve ısıtma enerjisi tüketimine olumlu katkı sağlar.

Radyatörlerde ısı birikiminin önlenmesi Vermeidung von Wärmestau an Heizkörpern

Radyatör panelleri ve mobilyaları kullanmaktan kaçının, çünkü bunlar ısının odaya yayılmasını engelleyebilir ve ısıtma maliyetlerini yaklaşık yüzde beş oranında artırabilir. Perdelerin radyatörlerin üzerine çekilmesi, ısı pencerelerden dışarı yönlendirildiği için ısı kaybını daha da artırır.

Yardımcı elektrikli ısıtıcıları idareli kullanın Elektrische Zusatzheizungen sparsam einsetzen

Fanlı ısıtıcılar ve radyatörler gibi yardımcı elektrikli ısıtıcılar sadece acil durumlarda kullanılmalıdır, çünkü sürekli kullanımları enerji ve para israfına neden olur.

Yaz için enerji tasarrufu önerileri: soğukkanlı olun!

Energiespartipps für den Sommer: Einen kühlen Kopf behalten!

Sıcak yaz günlerinde, iç mekan sıcaklıkları genellikle 30 °C'nin üzerine çıkar, bu durum şehirlerdeki yoğun yapılaşma, bina kusurları ve kullanıcı davranışları nedeniyle daha da artar. Pencerelerden gelen güneş radyasyonu havayı ısıtırken, duvarlar ve pencereler güneş enerjisini emer ve ısı yayar. Sıcak hava açık

pencerelerden ve sızıntılardan içeri girerken, insanlar ve ocak, televizyon ve buzdolabı gibi elektrikli aletler de ısı kaynağı olarak işlev görür.

Sıcak zamanlarda keyifli bir iç mekan iklimi için öneriler

Tipps für ein angenehmes Raumklima in heißen Zeiten

- ▶ Aşırı ısınmayı önlemek için perde veya panjur gibi güneşten koruyucu ürünler kullanın.
- ▶ Isı emilimini ve iletimini azaltmak için yalıtımı iyileştirin.
- ▶ Gün boyunca pencereleri kapalı tutarak dışarıdan sıcak hava girişini önleyin. Bunun yerine geceleri veya sabahları havalandırın.
- ▶ Geceleri tüm pencereleri ve odalar arasındaki kapıları açarak cereyanı kullanın ve daha soğuk dış havayı içeri alın.
- ▶ Fanlar, daha serin bir iç mekan hissi yaratırken, bitkiler su buharlaşması yoluyla soğumaya katkıda bulunur.
- ▶ Kullanmadığınız elektrikli aletleri kapatarak ek ısı kaynaklarını önleyin.
- ▶ Yüksek enerji tüketimleri nedeniyle klima ünitelerini kullanmaktan kaçının ve bunun yerine verimli yapısal önlemlere güvenin.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Evlerde enerji tasarrufu/... hakkında bilgi almak istiyorum.
Ich möchte mich über Energiesparen im Haushalt/... informieren.
- Konutu/Evi enerji tasarruflu duruma getirebilmek için ne yapmam gerekir?
Was kann ich tun, um die Wohnung/das Haus energieeffizienter einzurichten?
- Enerji tasarrufu için ısıtma kullanımını nasıl optimize edilir?
Wie optimiert man die Heizungsnutzung, um Energie zu sparen?
- Enerji tasarruflu ampul almak istiyorum.
Ich möchte energiesparende Glühbirnen kaufen.
- Tekrar şarj edilebilen pilleri nerede bulabilirim?
Wo finde ich wiederaufladbare Batterien?
- Duman dedektörü almak istiyorum. Enerji tasarruflu modelleri var mı?
Ich möchte Rauchmelder kaufen. Gibt es energiesparende Modelle?
- Su tasarruflu çamaşır makinesi var mı?
Gibt es eine wassersparende Waschmaschine?
- Buzdolabı/Çamaşır makinesi/... hangi enerji sınıfındadır?
Welche Energieklasse hat der Kühlschrank/die Waschmaschine/...?
- Bu elektrikli süpürge/... kaç wattır?
Wie viel Watt hat der Staubsauger/...?

Çevre dostu bir şekilde nasıl dolaşabilirim ve arabamı daha sık kullanmamam için bana ne yardımcı olur?

Wie bewege ich mich umweltfreundlich fort und was unterstützt mich dabei, öfter auf das Auto zu verzichten?

Çevre Dostu Ulaşım Umweltfreundliche Mobilität

Ulaşım kaynaklı emisyonların azaltılması, çevrenin korunmasına, hava kalitesinin iyileştirilmesine ve insan sağlığıyla iklim üzerinde olumlu etkiler yaratılmasına katkı sağlar.

Toplu taşıma, bisiklet ve elektrikli araçlar gibi sürdürülebilir ulaşım alternatiflerine yatırım yapmak, kentsel alanlarda yaşam kalitesini artırır ve düşük karbonlu bir geleceği teşvik eder.

Bisiklete binmek çevre dostudur ve sağlık açısından faydalıdır

Radfahren ist umweltfreundlich und bietet gesundheitliche Vorteile

- ▶ Bu sadece bütçenizi korumakla kalmaz, aynı zamanda sağlığı destekler ve çevreyi korumaya yardımcı olur.
- ▶ Bisiklet satın alırken marka kalitesine dikkat edin: Bu, bisikletin ve bileşenlerinin uzun ömürlü olmasını sağlar, bu da güvenliği artırır.
- ▶ Bisiklet en sağlıklı dayanıklılık sporlarından biridir.
- ▶ Düzenli bisiklet antrenmanı kalp hacmini artırır ve kan damarlarının esnekliğini geliştirir.
- ▶ Dinlenme kalp atış hızını düşürmek ve daha etkili nefes almak olumlu etkilerdir.
- ▶ Bisiklete binmek kilo kaybını destekler ve eklemleri rahatlatır.
- ▶ Saatte 20 km hızla saatte yaklaşık 500 kalori yakarsınız.
- ▶ Dünya Sağlık Örgütü'ne göre, sadece 30 dakikalık günlük egzersiz, sağlığınızı ve refahınızı önemli ölçüde iyileştirmek için yeterlidir.

- ▶ Büyük işletmelerden alınan örnekler, daha fazla bisiklet süren çalışanlarla birlikte hastalık nedeniyle işe devamsızlıkların azaldığını göstermektedir.

Toplu taşıma araçları

ÖPNV = Öffentlicher Personennahverkehr

- ▶ Çevre ve iklim dostu ulaşım için otobüs ve trenleri kullanın! Arabalar veya uçaklarla karşılaştırıldığında, çevrenin korunmasına aktif olarak yardımcı olursunuz.
- ▶ Kararınızı kolaylaştırın ve tasarruf edin: BahnCard veya Deutschlandticket gibi sezonluk biletler veya indirimli biletler satın almayı düşünün.
- ▶ İşyerinizdeki iş bileti tekliflerini keşfedin, işe rahat ve ucuz bir şekilde ulaşın.

İklim bilinciyle araç satın alma ve alternatifler
Klimabewusster Autokauf und Alternativen

- ▶ Düşük yakıt ve enerji tüketimine ve düşük CO₂ emisyonuna sahip bir otomobilden yana karar verin.
- ▶ Her zaman kendi aracınız olmak zorunda değil: Eğer aracınızı her gün kullanmıyorsanız, araç paylaşımı, araba satın almanın iyi bir alternatifi olabilir.

Bilmek Yararlıdır Gut zu wissen

Otobüsler ve trenler daha güvenli, daha çevre dostu ve genellikle daha ucuzdur. Araba kullanmak yerine çalışarak veya okuyarak seyahat zamanınızı etkili bir şekilde kullanın.

Çevre dostu araç seçimi: Benzinli, dizel, gazlı veya elektrikli

Umweltfreundliche Autowahl: Benzin, Diesel, Gas oder Elektro

Çevre dostu bir araba seçmek, onu nasıl kullanmak istediğinize bağlıdır. Öko-Institut'un EcoTopTen web sitesinde ve VCD Auto-Umweltliste'de elektrikli arabalar da dahil olmak üzere farklı araba türleri hakkında bilgi bulabilirsiniz. Elektrikli arabaların, yerel olarak hiçbir zararlı madde salmadıkları ve daha sessiz oldukları avantajları vardır.

Otomobiller için AB enerji etiketi, enerji tüketimi ve CO₂ emisyonları hakkında bilgi sağlar.

Araç paylaşımı

Carsharing

Araç paylaşımı, özellikle araca her gün ihtiyaç duymuyorsanız ve yılda 10.000 kilometreden az seyahat ediyorsanız, araç sahibi olmak için avantajlı bir alternatiftir. Bu seçenek sadece kullanışlı değil, aynı zamanda satın alma ve sigorta için yüksek sabit maliyetlerden tasarruf ettiğiniz ve araç bakımı konusunda endişelenmenize gerek olmadığı için uygun maliyetlidir.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Hibrit taşıtları nereden alabilirim?
Wo kann ich ein Hybridfahrzeug kaufen?
- Araba dışarıya ne kadar CO₂ atıyor?
Wie viel CO₂ stößt das Auto aus?
- ...'ya birlikte yolculuk etme imkanı arıyorum.
Ich suche eine Mitfahrgelegenheit nach ...
- Bu şehirde "Carsharing – Araba paylaşma" var mı?
Gibt es in dieser Stadt Carsharing?
- Çevre dostu bir otomobil satın alırken nelere dikkat etmelisiniz?
Was sollten Sie beim Kauf eines umweltfreundlichen Autos beachten?
- Trafik emisyonları nasıl etkin bir şekilde azaltılabilir?
Wie können Verkehrsemissionen effektiv reduziert werden?
- Hangi ulaşım araçları daha çevre dostu ve daha düşük emisyonludur?
Welche Verkehrsmittel sind umweltfreundlicher und emissionsärmer?
- Araç paylaşımı neden araç sahibi olmak için avantajlı bir alternatiftir?
Warum ist Carsharing eine vorteilhafte Alternative zum eigenen Auto?
- Araç paylaşımı nasıl çalışır ve ne gibi avantajlar sunar?
Wie funktioniert Carsharing und welche Vorteile bietet es?

Bahçemi veya balkonumu çevreye duyarlı bir şekilde yetiştirmek istiyorsam nelere dikkat etmeliyim?

Worauf muss ich achten, wenn ich meinen Garten oder Balkon umweltfreundlich bewirtschaften will?

Çevre Dostu Bahçecilik Umweltfreundliches Gärtnern

Sürdürülebilirlik de bahçede önemli bir rol oynar: Ürün rotasyonu ve organik gübreleme toprak sağlığını ve biyolojik çeşitliliği destekler. Ayrıca, yerli bitkilerin bulunduğu doğala yakın bahçeler, bitkiler ve hayvanlar için çeşitli yaşam alanlarıdır.

Organik tarım ve organik yetiştiricilik Bio-Landwirtschaft und ökologischer Anbau

Sağlıklı toprak, temiz su ve çeşitli yaban hayatı için: Kimyasal pestisitlerden kaçınım ve bunun yerine karışık ekim ve faydalı böceklerin kullanımı gibi doğal yöntemlere güvenin.

Doğru yeri seçin

Wählen Sie den passenden Standort

Bitkilerinizin daha iyi gelişmesi ve hastalıklara daha az duyarlı olması için doğru yere sahip olduğundan emin olun. Bitkileri satın alırken her bir bitkinin özel ihtiyaçları hakkında bilgi edinin. Sadece bahçenizi güzelleştirmekle kalmayacak, aynı zamanda çevre ve iklimin korunmasına da aktif olarak katkıda bulunacaksınız. Bahçe işlerinde iyi eğlenceler.

Doğa için çeşitlilik

Vielfalt für die Natur

Yerli bitkilerden oluşan renkli bir karışım, çeşitli hayvanlar için yaşam alanları oluşturmakta ve biyolojik çeşitliliği desteklemektedir.

Yerli bitkileri tercih edin

Heimische Pflanzen bevorzugen

Sürdürülebilirliğe çok az katkıda bulunan egzotik bitkiler yerine, eski yerli bitkileri seçin. Bunlar genellikle yerel iklim koşullarına karşı daha dayanıklıdır.

Karışık ürün ekimi

Mischkulturen anlegen

Farklı bitkiler arasında olumlu etkileşimler vardır. Örneğin, soğan, havuç sineklerini uzaklaştırırken, havuçlar soğan sineklerini engeller. Fasulye ve kekik birlikte ekildiğinde, siyah fasulye pulcuklarından korunmayı sağlar.

Çevre dostu haşere mücadelesi

Umweltfreundliche Schädlingbekämpfung

Pestisit kullanmak yerine çevre dostu alternatifleri tercih edin. Mangal sonrası soğuk kül yaprak bitlerini uzak tutar, ısırğan otu yapraklarının kaynatılması mantar istilasına karşı etkilidir ve lavanta çiçekleri karıncaları kovar.

Ağlarla haşere savunması

Schädlingsabwehr mit Netzen

Büyük hayvan davetsiz misafirleri uzaklaştırmak için doğal yöntemler kullanın, örneğin meyve ağaçlarının veya yatakların üzerine ağlar yerleştirin. Bu şekilde, kimyasal böcek ilaçlarına başvurmadan haşereler uzak tutulabilir. Bu sadece bitkilerinizin değil, aynı zamanda sizin de sağlığınızı destekler.

İstenmeyen bitkilerin temizlenmesi

Entfernen von unerwünschten Pflanzen

İstenmeyen yosunlar veya otlar ortaya çıkarsa, bunları temizlemek için tırmık veya kazıyıcı gibi "kaba" aletler kullanın.

Buharlaşmaya karşı malçlama

Mulchen gegen Verdunstung

Toprağı çim parçaları, saman veya sonbahar yapraklarıyla örtmek sadece yabancı otlara karşı korumakla kalmaz, aynı zamanda buharlaşmayı da azaltır. Bu da özellikle yaz aylarında bitkilerinizi daha az sulamanız gerektiği anlamına gelir. Bahçe atıkları, yabancı otları bastırmak, nemi tutmak ve toprağı iyileştirmek için doğrudan yatakların üzerinde malç olarak kullanılabilir.

Yağmur suyu toplama

Regenwasser sammeln

Yağmur suyunu toplamak için bir yağmur suyu varili kurmayı mutlaka düşünün. Yağmur suyunu toplamak, giderek daha değerli hale gelen içme suyu kullanımını azaltmaya yardımcı olur. Ayrıca yağmur suyu toplamak, içme suyu maliyetlerini düşürür.

Bahçe atıklarının imhası için seçenekler

Möglichkeiten der Gartenabfallsorgung

Bahçe atıklarını bertaraf etmenin çeşitli yolları vardır:

- ▶ **Kompostlama:** Yeşil atıklar, yapraklar ve küçük dallar gibi bahçe atıkları evde bir kompost yığnında veya bir kompostlama tesisinde çürütülerek bahçe için besin açısından zengin kompost oluşturulabilir.
- ▶ **Yeşil atık toplama:** Birçok belediye, bahçe atıklarının toplandığı ve kompostta dönüştürüldüğü bir yeşil atık toplama hizmeti sunmaktadır. Bahçe atıklarınızı özel yeşil atık konteynerlerine koyabilir veya belirli toplama noktalarına götürebilirsiniz.

- ▶ **Geri dönüşüm merkezi:** Bahçe atıkları, kompostlama veya bertaraf için gönderildiği yerel bir geri dönüşüm merkezine de götürülebilir.
- ▶ Bazı geri dönüşüm merkezleri, daha sonra bitkileriniz için doğal bir gübre olarak kullanabileceğiniz kompost sunmaktadır.

Bahçedeki çeşitlilik hayvanlar için yaşam alanları yaratır ve bitkilerinizi korur.

Vielfalt im Garten schafft Lebensräume für Tiere und schützt Ihre Pflanzen.

Doğal ve çevre dostu gübreleme: Kolay yol Natürlich und umweltfreundlich düngen: So geht's leicht

Kimyasal gübreler olmadan güzel bir bahçe kesinlikle mümkün. İşte bazı basit ve doğal alternatifler.

Torfsuz bitki toprağı

Torffreie Pflanzenerde

Bitki toprağı satın alırken, torf içermeyen ürünler lehine bilinçli bir karar verin. Torfsuz toprak, ağaç lifleri, ağaç kabuğu humusu, kompost, kil mineralleri ve lav granülleri gibi sürdürülebilir malzemelerden oluşur.

Doğal alanların korunması

Natürliche Bereiche bewahren

Oyun veya güneşlenme alanı olarak gerekli olmayan alanlarda düzenli biçme işleminden kaçının. Böcekler için bir yaşam alanı oluşturmak için çimlerin ve otların çiçek açmasına izin verin ve sözde az bakım gerektiren çakıl bahçeleri oluşturmaktan kaçının!

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Terasım için doğal taş/... almak istiyorum.
Ich möchte Natursteine/... für meine Terrasse kaufen.
- Ağaç bahçe mobilyası almak istiyorum.
Ich möchte hölzerne Gartenmöbel kaufen.
- Bahçe/... için solar lamba almak istiyorum.
Ich möchte für den Garten/... Solarlampen kaufen.
- Bahçe bitkileri satan yerel bahçe merkezleri veya fidanlıklar var mı?
Gibt es lokale Gärtnereien oder Baumschulen, die Gartenpflanzen verkaufen?
- Bahçe havuzu yapma hakkında bana bilgi verebilir misiniz?
Können Sie mir Informationen über das Anlegen eines Gartenteiches geben?
- Bahçe havuzu için yosunlara karşı çevre sağlığına uygun madde satıyor musunuz?
Verkaufen Sie umweltfreundliche Mittel gegen Algen für den Gartenteich?
- En iyi nereye ve nasıl komposto kurabilirim [yapabilirim]?
Wo und wie kann ich einen Kompost anlegen?
- Kompostlama için hangi yöntemler kullanılabilir?
Welche Methoden können zur Kompostierung verwendet werden?
- Haşere kontrolü için hangi çevre dostu yöntemler var?
Welche umweltfreundlichen Methoden gibt es zur Schädlingsbekämpfung?

- İstenmeyen bitkileri yok etmek için hangi çevre dostu yöntemler var?
Welche umweltfreundlichen Methoden gibt es, um unerwünschte Pflanzen zu entfernen?
- Kimyasal pestisitlere ne gibi alternatifler var?
Welche Alternativen gibt es zu chemischen Pflanzenschutzmitteln?
- Sürdürülebilir bahçecilik hakkında bilgi broşürünü nerede bulabilirim?
Wo kann ich eine Infobroschüre über nachhaltiges Gärtnern finden?
- Hangi doğal gübreler çevre dostu gübreleme için uygundur?
Welche natürlichen Düngemittel eignen sich für eine umweltfreundliche Düngung?
- Yabani otlar doğal yollarla nasıl kontrol altına alınabilir?
Wie kann Unkraut auf natürliche Weise kontrolliert werden?
- Yağmur suyu nasıl etkili bir şekilde toplanabilir?
Wie kann man Regenwasser effektiv sammeln?
- Yağmur suyu toplamak için en uygun kaplar hangileridir?
Welche Behälter eignen sich am besten zum Sammeln von Regenwasser?
- Bahçe çöplerimi/Yeşil atıklarımı/... nerede imha edebilirim?
Wo kann ich meinen Gartenabfall/Grünschnitt/... entsorgen?

Doğa korumanın Almanya'daki rolü nedir?

Welche Rolle spielt Naturschutz in Deutschland?

Doğada nasıl doğru davranmalıyım?

Wie verhalte ich mich richtig in der Natur?

Doğa korumadan kendim nasıl faydalanırım?

Welchen Nutzen habe ich selbst vom Naturschutz?

Doğayı Koruma, Ormanlar ve Su Kaynakları Naturschutz, Wälder und Gewässer

Yeşil alanların ve çayırın korunması biyolojik çeşitlilik için çok önemlidir. Müdahaleden kaçınma, düşünceli davranışlar ve çevre dostu ürün kullanımı gibi önlemler, bu habitatların korunması ve gelecek nesiller için muhafaza edilmesinde kilit öneme sahiptir.

Doğanın korunması önemli bir rol oynamakta ve her birey için birçok fayda sağlamaktadır. Almanya, ülke yüzölçümünün neredeyse yüzde 4'ünü oluşturan geniş bir doğa koruma alanı ağına (8.000'den fazla belirlenmiş alan) sahiptir. Bu koruma alanları biyolojik çeşitliliğin korunması için elzemdir ve nesli tükenmekte olan birçok canlı türüne yaşam alanı sağlamaktadır. Doğa koruma, Almanya'da hem yasal hem de kurumsal olarak sağlam bir zemine oturtulmuştur; Federal Doğa Koruma Ajansı, doğa koruma mevzuatının uygulanmasında ve doğa koruma projelerinin teşvik edilmesinde merkezi bir rol oynamaktadır.

Sürdürülebilir turizm, ormancılık, organik tarım ve yenilenebilir enerjiler gibi çeşitli alanlarda istihdam yaratması ve çevre sektöründe inovasyon ve araştırmayı teşvik etmesi nedeniyle doğa koruma aynı zamanda ekonomik bir öneme de sahiptir.

Doğa korumanın bireyler için de sayısız faydası vardır: Doğa parkları ve koruma alanları, önemli dinlenme alanları olarak hizmet eder ve yaşam kalitesine ve ruhsal sağlığına büyük katkı sağlar. Bozulmamış bir doğal çevre temiz hava, saf su ve sağlıklı gıda sağlayarak sağlığımızı doğrudan fayda sağlar. Ayrıca doğa rezervleri, ekolojik ilişkilerin anlaşılmasını teşvik eden eşsiz doğa deneyimleri ve çevre eğitimi için fırsatlar sunar.

Su, verimli topraklar ve biyolojik çeşitlilik gibi doğal kaynakların korunması, uzun vadeli geçim kaynaklarımızı güvence altına alır ve aşırı hava olaylarını azaltarak hepimize fayda sağlayan iklim korumasına katkıda bulunur. Buna ek olarak, doğanın korunması genellikle biz tüketicilerin tadını çıkarabileceği yüksek kaliteli bölgesel gıda üretimini teşvik eder.

Özetlemek gerekirse, Almanya'da doğa korumanın sadece ekolojik açıdan değil, aynı zamanda ekonomik ve sosyal açıdan da büyük önem taşıdığı söylenebilir. Her birey daha yüksek bir yaşam kalitesinden, daha iyi bir sağlıktan ve doğayı deneyimlemek ve tadını çıkarmak için çeşitli fırsatlardan faydalanır.

Eğer hepimiz sağlıklı ekosistemlerden faydalanıyorsak, bunun böyle kalması için düşünceli davranışlarla kendimiz ne yapabiliriz? İşte doğayı korumak için bazı önemli önlemler:

Müdahaleden kaçınma

Vermeidung von Eingriffen

Doğal bitki örtüsünü tahrip etmekten veya zarar vermekten kaçının. İşaretsiz patikalarda kalın ve sulak alanlar veya kır çiçeği çayırını gibi hassas habitatlara girmekten kaçının.

Düşünceli davranış Rücksichtsvolles Verhalten

Geride çöp bırakmamaya özen gösterin. Çöplerinizi yanınıza alın ve sağlanan çöp kutularına uygun şekilde atın. Bu sadece çevreyi korumakla kalmaz, aynı zamanda yeşil alanların temiz ve davetkar kalmasını sağlar.

Çevre dostu ürünlerin kullanımı Verwendung umweltfreundlicher Produkte

Piknik tabakları için biyolojik olarak parçalanabilir veya yeniden kullanılabilir ürünler kullanın ve yeniden kullanılabilir su şişeleri kullanın. Bu da atıkları azaltır ve çevresel etkiyi en aza indirir.

Hayvan dünyasını korumak Schonung der Tierwelt

Vahşi hayvanlarla aranıza mesafe koyun ve onları uzaktan gözlemleyin. Onları beslemeye çalışmayın, ancak doğal ortamlarında mümkün olduğunca rahatsız edilmeden dolaşmak istedikleri gerçeğine saygı gösterin.

Bilinçli boş zaman etkinlikleri Bewusste Freizeitgestaltung

Boş zaman etkinliklerinizi çevre üzerinde mümkün olduğunca az etkiniz olacak şekilde planlayın. Piknik alanlarına veya ormanlara kalıcı zarar vermemeye dikkat edin.

Bilgilendirin ve duyarlı hale getirin Informieren und sensibilisieren

Bilgilerinizi başkalarına da aktarın, örnek olun ve doğal kaynakların korunmasının önemi konusunda farkındalık yaratın.

Yeşil alanlar Grünanlagen

Yeşil alanlar ve çayırlardaki boş zaman etkinlikleri, doğada spor, oyun ve dinlenme için birçok fırsat sunmaktadır. Bitki örtüsüne karşı saygılı olun ve kalıcı hasar oluşmamasını sağlayın. Nadir bitki ve hayvanların yaşam alanı olan özellikle hassas alanlardan kaçının.

Uyumlu bir şekilde bir arada yaşamayı ve doğanın korunmasını sağlamak için temel davranış kurallarına uyun. Gerekirse, bölgeye göre değişebileceğinden özel park düzenlemelerine uyun:

- ▶ Patikalarda kalın: Bitki örtüsünü korumak için işareti yollara sadık kalın.
- ▶ Köpekleri tasmalı tutun: Köpekler, özel olarak belirlenmiş alanlar dışında çoğu parkta bir ip üzerinde tutulmalıdır. Üreme ve yavrulama mevsimlerinde yaban hayatını korumak için köpeklerin 1 Nisan - 15 Temmuz tarihleri arasında Almanya genelinde gezdirilmesi zorunludur. Köpeklerin oyun alanlarına girmesi de yasaktır.
- ▶ Top oyunları: Bunlara genellikle sadece belirlenmiş alanlarda izin verilir.

Ateş yakmak ve mangal Offenes Feuer und Grillen

Yangınları ve çevre kirliliğini önlemek amacıyla çoğu yeşil ve açık alanda mangal da dahil olmak üzere ateş yakılmasına izin verilmemektedir. Ateşler ve sıcak kömürler hızla tehlikeli yangınlara yol açabilir ve hassas çevre örtüsüne zarar verebilir.

Bu nedenle barbeküer sadece belirlenmiş alanlarda kurulmalı ve güvenlik önlemleri alınmalıdır:

- ▶ Mangal yakmadan önce, alanda kuru ot veya diğer yanıcı maddeler olup olmadığını kontrol edin ve yakınarda bir yangın söndürücü veya su bulundurun.
- ▶ Mangal yaptıktan sonra kömürler tamamen söndürülmeli ve soğutulduktan sonra çöp kutusuna atılmalıdır (bazı parklarda bu amaçla özel çöp kutuları bulunmaktadır).

Çoğu parkta piknik yapmak sorun değildir. Ancak lütfen çöpinüzü yanınızda götürün ve etrafta hiçbir şey bırakmayın:

- ▶ Atık imhası: Çöplerinizi verilen çöp kutularına atın. Birçok parkta farklı atık türleri için özel çöp kutuları bulunmaktadır. Aksi takdirde, lütfen çöplerinizi evinize götürün ve orada uygun konteynerlere atın.
- ▶ Diğer ziyaretçilere saygı gösterin: Gürültü seviyesini düşük tutun ve başkalarının mahremiyetine saygı gösterin.
- ▶ Bitkiler ve hayvanlar: Bitki toplamak veya hayvanları beslemek genellikle yasaktır, çünkü bu, doğal flora ve fauna ile korunmak istenen dengeyi bozar.
- ▶ Bisiklete binmek ve spor aletleri kullanmak: Parklarda bisiklete, patenlere veya benzerlerine binmek genellikle yasaktır.
- ▶ Kısıtlı alanlara girmek: Çimler veya diğer ekim alanları, tohumlama veya yeniden ekimin başarılı olmasını sağlamak için halka kapalı olabilir.
- ▶ Alkol tüketimi: Birçok parkta, özellikle oyun alanlarında alkol tüketimi yasaktır.

- ▶ Bu kurallara uyulmaması para cezalarına yol açabilir, çünkü park düzenlemelerine uyulup uyulmadığı yerel makamlar tarafından denetlenmektedir. Yanlış anlamaları önlemek ve tesisleri korumak için bir parkı ziyaret etmeden önce belirli düzenlemeler hakkında bilgi edinmeniz tavsiye edilir. Yerel rekreasyon için yeşil alanların bakımı da biz kullanıcıların sorumluluğundadır.
- ▶ Uygun bir yer seçin ve yeşil bir ortamda lezzetli bir yemek keyfi yapın – en iyisi hoş bir arkadaş grubuyla!

*Bilmek Yararlıdır
Gut zu wissen*

Dikkatsizce atılan sigara izmaritleri doğadaki en yaygın atık üründür. İzmaritler 7.000'e kadar farklı toksik madde içerir ve mikroplastikler olarak çevrede kalıcı olarak çok yavaş parçalanabilen plastiklerden oluşur. Küçük çocuklar ve hayvanlar sigara izmariti yuttukları takdirde ciddi sağlık riski altındadır.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Yeşil alanlar ve çayırlar nasıl etkin bir şekilde korunabilir?
Wie können Grünflächen und Wiesen effektiv geschützt werden?
- Yeşil alanlardaki hayvanların korunmasına nasıl yardımcı olabiliriz?
Wie können wir dazu beitragen, die Tiere in Grünflächen zu schützen?
- Bu doğa parkında/nehir kıyısında piknik yapabilir miyiz/kamp kurabilir miyiz/...?
Dürfen wir in diesem Naturpark/Flussufer picknicken/zelten/...?
- Bu ormanlık alanda hangi kısıtlamalar var?
Welche Beschränkungen gibt es in diesem Waldgebiet?
- Yeşil alanların ve çayırların korunması biyoçeşitlilik için neden önemlidir?
Warum ist der Schutz von Grünflächen und Wiesen für die Artenvielfalt wichtig?
- Çevre dostu ürünler yeşil alanların ve çayırların korunmasını nasıl destekler?
Wie unterstützen umweltfreundliche Produkte den Schutz von Grünflächen und Wiesen?
- Almanya'da doğanın korunmasından hangi makam sorumludur?
Welche Behörde ist für den Naturschutz in Deutschland zuständig?
- Parklarda hayvanların beslenmesine neden izin verilmez?
Warum darf man Tiere in Parks nicht füttern?

- Vahşi hayvanlardan uzak durmak neden önemlidir?
Warum ist es wichtig, Abstand zu wildlebenden Tieren zu halten?
- Doğa koruma alanlarının sağlığa faydaları nelerdir?
Welche Vorteile bieten Naturschutzgebiete für die Gesundheit?
- Mangal yakmadan önce alanda nelerin kontrol edilmesi gerekir?
Was muss vor dem Grillen am Standplatz überprüft werden?
- Mangal yaptıktan sonra kömürler nasıl imha edilmelidir?
Wie sollten die Kohlen nach dem Grillen entsorgt werden?
- Sigara izmaritleri neden bir çevre sorunudur?
Warum stellen Zigarettensammel ein Umweltproblem dar?
- Sigara izmaritlerinden çevrede neler kalıcı olur?
Was bleibt von Zigarettensammel dauerhaft in der Umwelt?
- Sigara izmaritleri ne kadar zehirli madde içermektedir?
Wie viele Giftstoffe enthalten Zigarettensammel?
- Sigara izmaritleri hayvanlar için neden tehlikelidir?
Warum sind Zigarettensammel für Tiere gefährlich?
- Sigara izmaritlerini yutan küçük çocuklar için tehlike nedir?
Welche Gefahr besteht für Kleinkinder, wenn sie Zigarettensammel verschlucken?

Kaacak öp atma: Gizli bir evre tehlikesi

Wildmüllkippen: Eine Umweltgefahr im Verborgenen

Kaacak atılan çöpler, az miktarda evsel atık ve bahçe atığından inŖaat molozu ve tehlikeli maddelere kadar deėiŖebilen, kırsal alanda yasadıŖı atık birikintileridir. Fark edilmediklerinde evre için ciddi sonuçlar doğurabilirler. Çünkü bu atık birikintileri sadece çevreyi kirletmek ve estetik görünümünü bozmakla kalmaz, aynı zamanda hayvan ve bitki dünyasını da tehdit eder. Örneğin plastik atıklar hayvanları boğabilir ya da yutulmaları halinde sağlıklarına ciddi zararlar verebilir. Tehlikeli atıklardan kaynaklanan zehirli maddeler toprağa ve yeraltı sularına sızarak uzun vadede çevreye zarar verebilir, insan ve hayvan sağlığını tehlikeye atabilir.

Bahçe atıklarının dökülmesi de çok sorunludur, çünkü yerli türlerin yerini alan ve ekolojik dengeyi bozan istilacı bitki türlerinin (neofitler) yayılmasına yol açabilir.

Bu öplklerin kaldırılması belediyeler ve yetkililer için maliyetli ve zaman alıcı bir iŖtir, genellikle gönüllülerin ve evre örgütlerinin yardımıyla gerekleŖtirilir.

Doğru yapın: Atıklarınızı düzgün Ŗekilde atın, bahçe atıklarını ormana götürmeyin ve yasa dıŖı çöp döküm alanlarını yetkililere bildirin (bazı bölgelerde, bulunduğunuz yerleri bildirebileceğiniz bir çöp bildirim uygulaması bulunmaktadır). Bu kurallara uyarak, doğanın ve onun sakinlerinin korunmasına katkıda bulunur ve doğayı sorumlu bir Ŗekilde keyifle yaŖayabilirsiniz.

*Bilmek Yararlıdır
Gut zu wissen*

Yasa dıŖı yasak çöp döküm alanları, evre ve doğa için ciddi bir tehlike teŖkil eder. Bu tür ihlaller, 50.000 Euro'ya kadar para cezası ile cezalandırılabilir.

Ormanlar Wälder

Ormanlar insan ve hayvanlar için dinlenme alanlarıdır, dinlenme sağlar, temiz yer altı suyu temin eder ve iklim korumasına önemli ölçüde katkı sağlar. Ormanda doğru davranmak için aşağıdaki noktalara dikkat ediniz:

- ▶ Bitki örtüsünü ve vahşi yaşamı rahatsız etmemek için işaretli yollarda kalın.
- ▶ Ormanda çöp bırakmayın, çöplerinizi yanınızda götürün.
- ▶ Orman yangınlarını önlemek için ateş yakmayın, sigara içmeyin veya izmarit atmayın.
- ▶ Sessiz davranın ve özellikle hayvanların üreme ve çiftleşme dönemlerinde gürültü yapmaktan kaçının.
- ▶ Hayvanları sadece uzaktan gözlemleyin ve onları beslemeyin.

Meyveler, otlar ve mantarlar toplanırken aşağıdakiler geçerlidir:

Beim Sammeln von Beeren, Kräutern und Pilzen gilt:

- ▶ Sadece kendi kullanımınız için ve az miktarda toplayın.
- ▶ Zehirlenme riski olduğundan, sadece güvenli bir şekilde tanımlayabileceğiniz türleri toplayın.
- ▶ Toplanmaması gereken koruma altındaki bitkilere dikkat edin.
- ▶ Doğa rezervlerinde veya özel ormanlarda toplamayın.

Vahşi hayvanlarla karşılaşma durumunda:

Bei einer Begegnung mit Wildtieren empfiehlt sich:

- ▶ Sakin olun ve telaşlı hareketler yapmayın.
- ▶ Mesafenizi koruyun ve hayvanı sadece uzaktan gözlemleyin.
- ▶ Hayvanları beslemeyin veya onlara dokunmayın.
- ▶ Yaban domuzu gibi daha büyük hayvanlarda yavaşça geri çekilin.
- ▶ Bulduğunuz yavru hayvanları yanınıza almayın.

Orman yangınlarını önlemek için:

Um Waldbrände zu vermeiden:

- ▶ Ormanda ateş yakmaktan ve sigara içmekten kaçının.
- ▶ Kuru otların üzerine araç park etmeyin.
- ▶ Ormanda cam şişe bırakmayın, çünkü bunlar bir merceğe gibi çalışarak yangın riski oluşturabilir.
- ▶ Duman veya yangını derhal 112'yi arayarak ilgili makamlara bildirin.

Su kaynaklarının korunması Gewässerschutz

Akarsular, nehirler, göller ve denizler bitkiler ve hayvanlar için yaşam alanlarıdır, bazı bölgelerde içme suyu kaynağı olarak hizmet eder ve boş zaman etkinlikleri için kullanılabilir.

Boş zaman etkinlikleri için kamuya açık suları kullanırken belirli kurallara uyulmalıdır:

- ▶ **Yüzme:** Birçok su kütesinde yüzmeye izin verilmektedir, ancak yerel yüzme yasalarına ve hijyen düzenlemelerine dikkat etmelisiniz. Suyu girmeden önce su kalitesi hakkında bilgi edinin.
- ▶ **Mavi-yeşil alglere dikkat edin:** Bunlar sıcak yaz aylarında artar ve yüzme keyfini kısıtlar. Bunun nedeni, sağlığınız için zararlı olabilecek toksinler üretmeleridir. Belirtileri arasında mide bulantısı, cilt tahrişi ve solunum sorunları yer alır. Mavi-yeşil algler genellikle su yüzeyinde yeşilimsi veya mavimsi-yeşil çizgiler veya halılar şeklinde görülür. Bu nedenle, göze çarpan yosun halılarının bulunduğu alanlardan kaçınmalı ve ilgili uyarıları (yerel basın da dahil olmak üzere) dikkate almalısınız.
- ▶ **Balıkçılık:** Balık tutmak için genellikle bir balıkçılık ruhsatına ihtiyacınız vardır ve ilgili balıkçılık haklarına uymalısınız. Balık stoklarını korumak için kapalı sezonlara ve avlanma limitlerine dikkat edin.
- ▶ **Tekne gezintisi:** Yürürlükteki düzenlemelere uyduğunuz sürece kürekli tekneler, kanolar veya motorlu teknelerle kayıkla gezintiye genellikle izin verilir. Bunlar arasında hız sınırları ve yaban hayatını rahatsız etmemek için belirli bölgelerde seyahat yasağı bulunmaktadır.

- ▶ **Doğa gözlemciliği:** Birçok insan kuş gözlemciliği veya diğer doğa deneyimleri için su kaynaklarını kullanmaktadır. Yuvalama alanlarından uzak durun ve hayvanları rahatsız etmeyin.

Bu basit adımları izleyerek, mahallenizdeki suların korunmasına ve muhafaza edilmesine aktif olarak katkıda bulunabilirsiniz.

Biyolojik çeşitliliğin korunması Erhalt der Biodiversität

Nehirler, göller ve denizler gibi su kütleleri bitkiler, hayvanlar ve mikroorganizmalar için yaşam alanlarıdır. Suyun korunması onların hayatta kalmasına katkıda bulunur, hassas ekolojik dengeyi korur ve doğal yaşam alanlarının çeşitliliğini teşvik eder.

İçme suyu temini Trinkwasserversorgung

Su korumanın temel amaçlarından biri, insanlar ve hayvanlar için temiz içme veya sanayi suyu sağlamaktır. Bu, nüfusun sağlığını korumak amacıyla su kirliliğini önlemeye ve su kalitesini korumaya yönelik tedbirleri içerir.

Dinlenme ve boş zaman değerlendirme Erholung und Freizeit

Suyun korunması, dinlenme etkinlikleri için temiz ve güvenli bir ortam sağlamayı hedefler. Bu, yüzmeye, tekne gezintisine ve balık tutma gibi faaliyetleri içerir. Temiz ve sağlıklı su kaynakları, insanların dinlenmesine ve rahatlamasına katkı sağlar.

Kaynakların sürdürülebilir kullanımı Nachhaltige Ressourcennutzung

Suyun korunması, su kaynaklarının hem endüstriyel hem de tarımsal amaçlarla sorumlu bir şekilde kullanılmasını için çaba göstermektedir. Buradaki amaç, çeşitli sektörlerin su gereksinimlerini çevreye aşırı yük getirmeden uyumlaştırmaktır.

Bilmek Yararlıdır Gut zu wissen

Suyun korunması önemlidir ve hepimizi etkiler: hepimiz daha az su harcadığımızdan, atıkları uygun şekilde bertaraf ettiğimizden ve boş zaman faaliyetlerimizde doğru davrandığımızdan emin olabiliriz.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- Su kirliliğinin başlıca nedenleri nelerdir?
Was sind die Hauptursachen für Gewässerverschmutzung?
- Uzun vadede su kalitesini korumak için hangi önlemler gereklidir?
Welche Maßnahmen sind erforderlich, um die Wasserqualität langfristig zu sichern?
- Bölgemizdeki su kalitesi nasıl iyileştirilebilir?
Wie kann die Wasserqualität in unserem Gebiet verbessert werden?
- Su kalitesini korumak için ne gibi önlemler alınıyor?
Welche Maßnahmen werden ergriffen, um die Wasserqualität zu erhalten?
- Nehir ve göllerdeki su kalitesini iyileştirmek için hangi adımlar gereklidir?
Welche Schritte sind erforderlich, um die Wasserqualität in Flüssen und Seen zu verbessern?
- Biyoçeşitliliğin korunması neden önemlidir?
Warum ist der Erhalt der Biodiversität wichtig?
- Biyoçeşitliliği korumak için ne gibi önlemler alınıyor?
Welche Maßnahmen werden ergriffen, um die Biodiversität zu schützen?
- Kaynakların sürdürülebilir kullanımına nasıl katkıda bulunabiliriz?
Wie können wir zur nachhaltigen Nutzung von Ressourcen beitragen?

Nasıl gönüllü olabilir ve katkıda bulunabilirim?
Wie kann ich mich engagieren?

Kendim ve çocuklarım için uygun programları nerede bulabilirim?

Wo finde ich passende Angebote für mich und meine Kinder?

Çevreye duyarlı davranışlar söz konusu olduğunda çocuklarım için nasıl bir rol model olabilirim?

Wie werde ich zum Vorbild für meine Kinder was umweltbewusstes Handeln angeht?

Birlikte hareket edelim! Gemeinsam aktiv werden!

Topluluk projelerinde işbirliği yapmak, yalnızca kaynaklar ve uzmanlık bilgisinin paylaşılmasını sağlamakla kalmaz, aynı zamanda toplumda çevre konularına duyarlılığı da artırır. İnsanları ve kuruluşları harekete geçirerek, çevre üzerinde uzun vadeli olumlu etkisi olan sürdürülebilir çözümler geliştirilebilir ve uygulanabilir.

Ağaç dikme kampanyaları Baumpflanzaktionen

Ortak ağaç dikme kampanyaları eğlencelidir, hava kalitesini iyileştirir ve biyoçeşitliliği destekler.

Sahil ve su temizliği Strand- und Gewässerreinigung

Kendini bu işe adanmış vatandaşlar, suları korumak amacıyla plaj ve nehir kenarlarındaki çöpleri temizlemek için bir araya geliyor.

Kentsel bahçecilik Urban Gardening

Terkedilmiş alanlarda yapılan topluluk bahçeleri, şehirde sürdürülebilirliği ve topluluk bilincini teşvik eder. Kent bahçeciliği projeleri, balkon bahçelerinden şehirdaki ortak açık alanlarda paylaşılan topluluk bahçelerine kadar her türlü bahçeciliği kapsar.

Çevre eğitimi Umweltbildung

Bu, çevre bilincini artırmak ve çevre dostu davranışları teşvik etmek için eğitim kursları, atölye çalışmaları ve etkinliklerin düzenlenmesini içerir.

Arı ve böcek koruması Bienen- und Insektenschutz

Arıların ve diğer polen taşıyıcıların korunmasına yönelik girişimler, çiçek açan alanların oluşturulmasına ve zararlı pestisitlerin oluşmamasına fayda sağlar.

Mahalle bahçeleri Nachbarschaftsgärten

Topluluk bahçeleri, yerel olarak yetiştirilen meyve ve sebzelerin yetiştirilmesini teşvik eder ve uzun ulaşım yollarına olan ihtiyacı azaltır.

Ormancılık projeleri Forstprojekte

Ağaç dikim etkinlikleri, biyolojik çeşitliliğin korunmasına ve iklim değişikliğinin etkilerinin hafifletilmesine yardımcı olur.

Kendi Çabanız ve Çocuklar için Çevre Eğitimi Eigenes Engagement und Umweltbildung für Kinder

Çocuklarınızla birlikte kendi çevrenizi ve bölgenizi keşfedin. Doğa koruma grupları, izci grupları, genç itfaiye, diğer gençlik grupları ile iletişime geçin veya gençler veya genç yetişkinler için doğa ve çevre koruma alanında gönüllü bir yıl veya Federal Gönüllü Hizmeti hakkında bilgi alın.

Çevre eğitimi

Umweltbildung

Bitki ve hayvanların takdir edilmesini teşvik etmek, çocuklarda çevre bilincinin gelişmesi için çok önemlidir. Ebeveynler, ortak doğa deneyimleri yaratarak çocuklarının doğayla olan bağıını güçlendirebilirler. Hayvanlarla karşılaşmak, bir evcil hayvanın sorumluluğunu almak veya doğa merkezlerine ya da hayvan parklarına düzenlenen etkinliklere ve gezilere katılmak, doğaya ve çevreye saygılı bir yaklaşımın temelini oluşturur.

Çocukların doğa ile bağlantılarını teşvik etmek ve doğa gözlemleri

Naturverbundenheit von Kindern fördern und Naturbeobachtungen

Birlikte doğa gezilerine çıkın ve çocuklarınızı bitki ve hayvanları gözlemlemeye teşvik edin. Doğanın çeşitliliğini ve güzelliğini vurgulayın.

Sorumluluk ve bakım

Verantwortung und Pflege

Çocuklar bitkilere bakarak sorumluluk almayı öğrenirler. Sulama ve ayıklama da dahil olmak üzere bitkilerin düzenli bakımı, bakım ve bağlılığın öneminin anlaşılmasını teşvik eder.

Çevre bilinci

Umweltbewusstsein

Bahçecilik sayesinde çocuklar ekolojik süreçler ve gıdanın değeri hakkında daha derin bir anlayış geliştirir.

Sürdürülebilir beslenmeyi teşvik etmek Nachhaltige Ernährung fördern

Kendi bahçenizde sebze ve ot yetiştirmek sağlıklı beslenmeyi teşvik eder. Çocuklar bitkisel gıda üretimiyle ilgili görevleri deneyimleyebilir ve taze, evde yetiştirilen ürünlere karşı bir takdir geliştirebilirler.

Ekip çalışması ve işbirliği

Teamarbeit und Zusammenarbeit

Birlikte bahçecilik yapmak ekip çalışmasını sağlar ve uyumu güçlendirir. Planlama, ekim ve bakım tüm aile üyelerinin işbirliğini gerektirir.

Birlikte bahçecilik yapmak için öneriler Tipps für gemeinsames Gärtnern

Çocuk dostu bitkiler seçin

Wählen Sie kinderfreundliche Pflanzen

Tere, marul, domates, çilek, ayçiçeği veya otlar gibi yetiştirmesi kolay bitkilerle başlayın. Bunlar genellikle sağlamdır ve hızlı sonuçlar sunar.

Çocuklar için özel bir alan oluşturun

Gestalten Sie einen eigenen Bereich für Kinder

Bahçede çocuklar için özel bir alan ayırın. Bu, kendi saksıları veya kendi bitkilerini bakabilecekleri küçük bir bölüm olabilir.

Basit bahçe aletleri kullanın

Einfache Gartenwerkzeuge verwenden

Güvenli ve kullanımı kolay, çocuk dostu bahçe aletleri sağlayın. Bu, çocukların bahçecilik sürecine aktif olarak katılmalarını sağlar.

Ortak hasat ve hazırlık

Gemeinsame Ernte und Zubereitung

Çocuklarınızı yetiştirilen ürünlerin hasat edilmesine ve hazırlanmasına yardımcı olmaları için teşvik edin. Bu, bahçecilik döngüsünü kapatır ve gıda üretimini takdir etmeyi teşvik eder.

Ebeveynlerin çocuklarının çevre ve doğa bilincini geliştirmeleri için öneriler

Tipps für Eltern, um das Umwelt- und Naturbewusstsein ihrer Kinder zu fördern

Keyifli piknik ve dinlenme

Genussvolles Picknick und Entspannung

Doğanın güzelliğini takdir etmeyi güçlendirmek için açık hava etkinliklerine katılımı teşvik edin. Ailece yapılan geziler, piknikler ve doğa yürüyüşleri, çocuklara

hayatları boyunca olumlu bir şekilde eşlik edecek olan doğa ile bağın temelini atar.

Doğa deneyimleri ve hayvanlarla temas, çevreye duyarlı çocuklar için kilit öneme sahiptir Naturerlebnisse und Tierkontakt als Schlüssel für umweltbewusste Kinder

Doğa deneyim merkezlerini ve hayvan parklarını ziyaret etmek çevre bilincini derinleştirmeye yardımcı olabilir. Çocuklar hayvanlar dünyasına saygı duyar ve yaşam alanlarının korunması hakkında bilgi edinir. Hayvanlarla doğrudan temas yoluyla, nesli tükenmekte olan türlerin ve yaşam alanlarının karşı karşıya olduğu tehditler hakkında da bir anlayış geliştirirler.

Hayvanlarla karşılaşmalar

Tierbegegnungen

Çocuklara hayvanları yakından deneyimleme fırsatı vermek için hayvan parklarını, çevre eğitim merkezlerini veya doğa rezervlerini ziyaret edin. Türlerin korunmasının önemini vurgulayın.

Evcil hayvan barındırmak

Haustiere halten

Köpek, kedi, balık veya hamster gibi evcil hayvanlardan sorumlu olmak, çocuklara empati kurmayı ve diğer canlılara karşı dikkatli olmayı öğretir.

Saygılı davranmayı öğretmek ve örnek olmak

Respektvollen Umgang lehren und vorleben

Bitkilere ve hayvanlara saygılı davranmanın önemini vurgulayın. Her canlının ekosistemde önemli bir rol oynadığını açıklayın.

Bilmek Yararlıdır Gut zu wissen

Ebeveynler, doğa merkezlerine veya hayvan parklarına geziler gibi doğa deneyimleri yoluyla çocuklarının doğaya yaklaşmasını teşvik edebilirler. Ancak kendi evcil hayvanınızdan sorumlu olmak, doğaya ve çevreye saygılı bir yaklaşımın temellerinin atılmasına da yardımcı olabilir.

Doğa ile ilgili projelerin ve yaratıcılığın teşvik edilmesi

Naturverbundene Projekte und Kreativität fördern

Çocuklarını kuş evleri inşa etmek, böcek yuva yardımcıları tasarlamak, doğal malzemelerle el işi yapmak veya doğa günlükleri tutmak gibi yaratıcı projelere katılmaya teşvik edin. Bu etkinlikler sayesinde çocuklar sadece bitki ve hayvanlara olan ilgilerini derinleştirmekle kalmıyor, aynı zamanda çevre koruma ve sürdürülebilirlik konusunda daha derin bir anlayış geliştiriyorlar.

Günlük yaşamda çevrenin korunması: sürdürülebilir yaşam için pratik tavsiyeler Umweltschutz im Alltag: Praktische Ratschläge für ein nachhaltiges Leben

Enerji tasarrufu

Energiesparen

İhtiyaç duyulmadığında ışıkları kapatarak ve elektronik cihazların fişini çekerek çocuklarınıza enerji tasarrufu yapmayı öğretin. Enerji tasarruflu aletler ve ampuller kullanın.

Su tasarrufu

Wasser sparen

Çocukları suyu idareli kullanmaları konusunda duyarlı hale getirin. Dış fırçalarla musluğu kapatın, sızıntıları onarın ve su tasarrufu sağlayan aletler kullanın.

Sürdürülebilir ulaşım

Nachhaltige Mobilität

Bisiklet, scooter veya toplu taşıma gibi çevre dostu ulaşım araçlarını teşvik edin. Mümkünse araba kullanmak yerine birlikte yürüyün veya bisiklet sürün-

Çevre dostu etkinlikler

Umweltfreundliche Aktivitäten

Çevre dostu boş zaman etkinliklerini tercih edin: Çocuklarınızla birlikte heyecan verici çevre koruma etkinliklerine katılın, mahallenizdeki çöp toplama kampanyalarına katılın veya el sanatları ve süslemeler için kullanılacak doğal malzemeler toplamak için yürüyüşe çıkın.

Toplumsal etkinliklere katılım

Teilnahme an gesellschaftlichen Aktivitäten

Ailece yerel çevre koruma projelerinde yer alın. Ortak temizlik kampanyaları veya ağaç dikimi, topluluk duygusunu güçlendirmekle kalmaz, aynı zamanda çevreye bağlılığın önemini de gösterir.

Tek kullanımlık ürünlerin azaltılması

Reduzierung von Einwegprodukten

Yeniden kullanılabilir su şişeleri, beslenme çantaları, alışveriş torbaları ve pipetler gibi tek kullanımlık ürünlere alternatif seçenekler gösterin. Bunun tek kullanımlık atık miktarını nasıl azalttığını açıklayın.

Bilinçli tüketim

Bewusster Konsum

Çocuklarınıza bilinçli satın alma kararları vermeyi öğretin. Daha az ambalajlı veya çevre dostu ambalajlı ürünlerin nasıl seçileceğini açıklayın.

Kendi çöpünüzün sorumluluğunu alın

Verantwortung für den eigenen Müll übernehmen

Çocuklarınızı kendi çöplerinden sorumlu tutun. Çöplerini uygun şekilde atmaları ve çevrelerini temiz tutmaları için onları teşvik edin.

Gıda israfını en aza indirin

Lebensmittelverschwendung minimieren

Çocuklarınıza gıda israfının nasıl önlenebileceğini gösterin. Örneğin yemeklerin ölçülü bir şekilde hazırlanması, porsiyonlanması ve artan yemeklerin kullanılması gibi.

Yenilenebilir Enerjileri Anlatmak Erneuebare Energien erklären

Güneş ve rüzgar enerjisi gibi yenilenebilir enerjilerin kullanımı hakkında konuşarak enerji ve çevre arasındaki bağlantıyı vurgulayın. Çocuklara enerjinin kökenini açıklayın ve güneş, rüzgar, su, fosil yakıtlar ve yenilenebilir enerji gibi farklı kaynakları tartışın.

Rol model olun

Vorbild sein

Ebeveynler, çocuklarının sürdürülebilir davranışları için en önemli rol modellerdir, böylece aile içinde çevreye duyarlı bir yaşam tarzı birlikte oluşturulabilir. Erken yaşlardan itibaren çevreye özen göstermeyi öğrenen çocuklar, hayatları boyunca bundan faydalanabileceklerdir.

Diyalog Örnekleri - Dialogmuster

- ... kapsamında çocuklara yönelik toplum projeleri nerede düzenleniyor?
Wo werden Gemeinschaftsprojekte für Kinder im Rahmen von ... durchgeführt?
- Birlikte bahçecilik yapmak için ne gibi ipuçları var?
Welche Tipps gibt es für gemeinsames Gärtnern?
- Çocukların kendilerine ait bir bahçe alanına sahip olmaları neden önemlidir?
Warum ist ein eigener Gartenbereich für Kinder wichtig?
- Hangi etkinlikler çocukların doğayla ilgilenmesine yardımcı olur?
Welche Aktivitäten helfen dabei, Kinder für die Natur zu begeistern?
- Ebeveynler çocukların daha bilinçli tüketim yapmalarına nasıl yardımcı olabilir?
Wie können Eltern Kindern helfen, bewusster zu konsumieren?
- Çocuklara tek kullanımlık ürünleri azaltmaları nasıl öğretilir?
Wie kann man Kindern beibringen, Einwegprodukte zu reduzieren?

Aşağıdaki adreslerden daha fazla kitap isteyebilirsiniz:

**Sie können weitere Exemplare dieser Broschüre
unter folgenden Adressen bestellen:**

Niedersächsische Bingo-Umweltstiftung

Neues Haus 4
30175 Hannover
Telefon: (0511) 897 6970
info@bingo-umweltstiftung.de

Niedersächsische Lotto-Sport-Stiftung

Tiedthof | Goseriende 4
30159 Hannover
felek.gueler@lotto-sport-stiftung.de

Verlag für Kommunikation

Hellweg 1
44787 Bochum
Telefon: (0234) 68 54 91
ethemyilmaz@t-online.de

SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK VE ÇEVRE KORUMA – İŞTE BÖYLE!

- » Sürdürülebilir Tüketim
- » Plastikten Kaçınma
- » Atık Ayırma
- » Çevre Dostu Yenileme
- » Günlük Yaşamda Enerji Tasarrufu
- » Çevre Dostu Ulaşım
- » Çevre Dostu Bahçecilik
- » Doğayı Koruma, Ormanlar ve Su Kaynakları
- » Birlikte hareket edelim!

NACHHALTIGKEIT UND UMWELTSCHUTZ – SO GEHT'S!

- » Nachhaltiger Konsum
- » Plastikvermeidung
- » Mülltrennung
- » Umweltfreundlich renovieren
- » Energiesparen im Alltag
- » Umweltfreundliche Mobilität
- » Umweltfreundliches Gärtnern
- » Naturschutz, Wälder und Gewässer
- » Gemeinsam aktiv werden!